

Seta ry
Vuosikertomus 2013

LIITE 1 Toteutetut toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset

Sisällys

1.	Lainsäädäntö ja yhteiskunnan toiminta muuttuvat yhdenvertaisemmiksi	3
1.1	LAINSÄÄDÄNTÖ TAKAA YHDENVERTAISUUDEN	3
1.2	POLITIikka JA VIRANOMAISKÄYTÄNNÖT MUUTTUVAT PAREMMIKSI	5
2.	Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt otetaan huomioon viranomaisissa ja palveluissa ...	13
2.1	ERI AMMATTIRYHMÄT SAAVAT KOULUTUSTA.....	13
2.2	SEKSUAALISEN SUUNTAUTUMISEN JA SUKUPUOLEN MONINAISUUDESTA ON SAATAVILLA AJANTASAISTA JA LAADUKASTA TIETOA	14
2.3	AMMATTILAISET, JÄRJESTÖT JA MUUT TOIMIJA T ERI SEKTOREILLA TOIMIVAT SEKSUAALI- JA SUKUPUOLIVÄHEMMISTÖJEN HYVINVOINNIN JA IHMISOIKEUSTILANTEEN PARANTAMISEKSI	15
2.4	VANHUSPALVELUITA KEHITETÄÄN YHDENVERTAISEMMIKSI.....	20
3.	Tuki ja voimaannuttava toiminta lisääntyy eri puolilla maata.....	26
3.1	YHDENVERTAISUUDESTA JA SETAN TOIMINNASTA ON TIETOA HLBTIQ-IHMISILLE JA HEIDÄN LÄHEISILLEEN	26
3.2	NUORTEN HYVINVOINNISTA ON UUTTA TIETOA NUORTEN KANSSA TOIMIVILLE	28
3.3	JÄSENJÄRJESTÖT SAAVAT TUKEA KOULUTUS- JA VERTAISTOIMINNALLEEN	29
3.4	SUKUPUOLIVÄHEMMISTÖIHIN KUULUVILLE ON TARJOLLA YKSILÖASIAKASPALVELUA JA PERHEIDEN TUKEA.....	31
3.5	SUKUPUOLIVÄHEMMISTÖIHIN KUULUVILLE ON TARJOLLA VOIMAUTTAVAA YHTEISÖTYÖTÄ	32
4.	Seta on dynaaminen, kuunteleva ja vaikuttava organisaatio.....	35
4.1	TARJOITUKSEN MUKAINEN JA RIITTÄVÄSTI RESURSOITU ORGANISAATORAKENNE.....	35
4.2	TOIMINTA PALVELEE HYVIN SEKSUAALI- JA SUKUPUOLIVÄHEMMISTÖIHIN KUULUVIEN YHTEISÖÄ.....	39

1. Lainsäädäntö ja yhteiskunnan toiminta muuttuvat yhdenvertaisemmiksi

Ylätavoite: Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat ihmiset ja heidän läheisensä voivat elää yhdenvertaisina osana yhteiskuntaa niin, että jokaisen ihmisoikeudet ja hyvinvointi toteutuvat riippumatta seksuaalisesta suuntautumisesta, sukupuoli-identiteetistä tai sukupuolen ilmaisusta.

Työnjako: Setan poliittisesta vaikuttamistyöstä vastaavat hallitus, pääsihteeri sekä hallituksen perustamat valiokunnat ja työryhmät. Asiantuntijatyöntekijöiden osaaminen on tarvittaessa käytettävissä vaikuttamistyön tueksi. Koulutustoiminta ja yhteisöllinen toiminta tuottavat vaikuttamistyön käyttöön tietoa ihmisten kokemuksista.

1.1 Lainsäädäntö takaa yhdenvertaisuuden

Avioliitto

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:	Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:
<p>Samaa ja eri sukupuolta olevien parisuhteiden asema lainsäädännössä on yhdenvertainen. Avioliittolaista tulee kaikkia parisuhteita koskeva yleinen avioliittolaki.</p> <p>Eri perhemuotojen vastavuoroinen tunnustaminen etenee EU:ssa. Suomi tunnustaa muissa maissa vahvistetut perhesuhteet, kuten adoptiot, nykyistä kattavammin.</p> <p><i>Vaikutetaan avioliittolain uudistuksen puolesta muun muassa levittämällä tietoa kansalaisaloitteesta.</i></p> <p><i>Järjestetään yhteistyössä sateenkaariperheiden eurooppalaisen kattojärjestön NELFAn kanssa syksyllä 2013 seminaari perhesuhteiden vastavuoroisesta tunnustamisesta.</i></p>	<p>Seta vaikutti vuoden aikana aktiivisesti avioliittolain uudistamiseen yhdessä Tahdon2013-kampanjan kanssa. Kampanjan ajama kansalaisaloite keräsi puolen vuoden keruuajana 166 851 allekirjoitusta. Seta julkaisi vuoden aikana kannanottoja, tiedotteita ja blogikirjoituksia kansalaisaloitteen etenemisestä ja tasa-arvoisen avioliittolain merkityksestä. Setan toimistolla oli mahdollisuus täyttää kannattajailmoitus.</p> <p>Setan puheenjohtaja puhui avioliittolain uudistamisesta keskustan eduskuntaryhmälle. Keskustan ekeryhmän puheenjohtaja Kimmo Tiilikainen vieraili syksyllä Setassa. Lisäksi järjestettiin tapaaminen puolueen varapuheenjohtaja Annika Saarikon ja puoluesihteerin Timo Laanisen kanssa.</p> <p>NELFAn seminaari toteutui Helsingissä pienimuotoisena työpajana, jonka järjesti Sateenkaariperheet ry.</p>

Syrjintäsuoja

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:	Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:
<p>Suomen lainsäädäntö turvaa paremmin sukupuolivähemmistöjen syrjintäsuojan. Tasa-arvolaki uudistetaan niin, että laki kieltää eksplisiittisesti sukupuolivähemmistöjen syrjinnän sekä syrjinnän sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisun perusteella ja velvoittaa viranomaiset sukupuolivähemmistöjen tasa-arvon aktiiviseen edistämiseen. Tasa-arvovaltuutetun toimivaltaan kirjataan eksplisiittisesti sukupuolivähemmistöjen syrjintään ja sukupuolen ilmaisuun pe-</p>	<p>Seta osallistui tasa-arvolain uudistusta valmistelleen työryhmän työhön sosiaali- ja terveysministeriössä kevään 2013 ajan.</p> <p>Seta osallistui yhdenvertaisuuslain uudistusta valmistelleen työryhmän työhön oikeusministeriössä kevään 2013 ajan.</p>

rustuvaan syrjintään puuttuminen. Viranomaisten toimivallasta moniperustaisen syrjinnän tapauksissa säädetään laissa.

Suomen lainsäädäntö turvaa paremmin seksuaalivähemmistöjen syrjintäsuojan. Yhdenvertaisuuslaki uudistetaan niin, että kaikilla syrjintäperusteilla on yhtäläinen suoja. Perustetaan kaikkia yhdenvertaisuuslain kattamia syrjintäperusteita koskeva yhdenvertaisuusvaltuutetun virka, jonka valtuuksiin kuuluu seksuaaliseen suuntautumiseen kohdistuvaan syrjintään puuttuminen, myös työelämässä. Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistoon perustetaan riittävästi uusia, eri syrjintäperusteisiin erikoistuneita asiantuntijavirkoja. Järjestöille tulee kanneoikeus syrjintätapauksissa.

Vaikutetaan eduskuntaan yhdessä muiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa tasa-arvolain uudistuksen loppuunsaattamiseksi Setan tavoitteiden mukaisena.

Vaikutetaan hallitukseen ja eduskuntaan yhdessä muiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa yhdenvertaisuuslainsäädännön uudistuksen loppuunsaattamiseksi kansalaisjärjestöjen tavoitteiden mukaisena.

Seta piti yhdenvertaisuuslainsäädännön uudistusta esillä vaikuttamistyössään useissa yhteyksissä muun muassa puheissa, kannanotoissa, lausunnoissa YK:n toimielimille ja osallistumalla ihmisoikeustoimijoiden paneelin toimintaan.

Hallituksen esityksen antaminen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien uudistuksista siirtyi vuodelle 2014.

Perheoikeudet

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Transsukupuolisten henkilöiden perhesuhteisiin ja itsemääräämisoikeuteen liittyvät lainsäädännölliset ongelmat ja ihmisoikeusloukkaukset korjataan. Sukupuolen vahvistamista koskeva lainsäädäntö uudistetaan kokonaisuudessaan ihmisoikeusperustaisesti niin. Lapsen asema ja oikeudet sekä eri perhemuotjen yhdenvertainen kohtelu turvataan kaikissa sateenkaari-perheissä. Isyyslaista tehdään vanhemmuuslaki.

Seurataan sosiaali- ja terveysministeriön työtä translain uudistamiseksi ja toimitaan asiantuntijana. Seurataan isyyslain uudistamisprosessia ja vaikutetaan siihen.

Seurataan sijaissyntytyöjärjestelyjä koskevan lainsäädännön mahdollista avaamista ja osallistutaan harkinnan mukaan keskusteluun aiheesta.

Vaikutetaan isyyslain uudistusprosessissa.

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Pidettiin translakiuudistuksen tarvetta esillä kannanotoin, lausunnoin ja mediakommentein yhdessä muiden tahojen, erityisesti Trasekin ja Amnestyn kanssa.

Seta antoi translain uudistamisesta lausunnon sosiaali- ja terveydenhuollon eettiselle neuvottelukunnalle ETENELLE ja tapasi peruspalveluministeri Susanna Huovisen translaista. Seta osallistui sosiaali- ja terveysministeriön translakityöryhmän työhön asiantuntijajäsenenä.

Transtukipisteen edustaja osallistui paneelikeskusteluun TransHelsinki-viikolla Amnestyn järjestämässä itsemääräämisoikeutta käsittelevässä seminaarissa.

Seta osallistui Transgender European ja ILGA-Euroopan koulutukseen juridisen sukupuolen vahvistamisesta. Koulutus pidettiin Berliinissä marraskuussa.

Seta vaikutti isyyslakiuudistukseen ja hedelmöitys-

	hoitoihin yhdessä Sateenkaariperheet ry:n ja Trasek ry:n kanssa.
--	--

Muut lainsäädäntöasiat

<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Nimilaki ja sen soveltaminen mahdollistavat etunimen vaihtamisen joustavasti.</p> <p><i>Selvitetään nimilain soveltamisesta maistraateille annettuja ohjeistuksia ja uuden, joustavamman soveltamisen mahdollistavan ohjeistuksen antamismahdollisuutta sekä tarvetta muuttaa nimilakia.</i></p> <p><i>Tietosuojalainsäädäntö turvaa riittävällä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvien henkilöiden yksityisyyden. Seurataan EU:n tietosuoja-asetuksen etenemistä ja toimeenpanoa ja otetaan tarvittaessa kantaa asiaan.</i></p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Transpoliittinen valiokunta tapasi nimilautakunnan sihteerin ja toi esiin toiveita nimilain soveltamisesta maistraateissa. Nimilain soveltaminen nostettiin esiin sosiaali- ja terveysministeriön translakityöryhmässä. Translakityöryhmässä nostettiin esiin myös tietosuojalainsäädännön ja tietosuojaa koskevien viranomaiskäytäntöjen ongelmat ja kehittämistarpeet.</p>
--	--

1.2 Poliittikka ja viranomaiskäytännöt muuttuvat paremmiksi

Yleiset toimet

<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Suomeen laaditaan toimintaohjelma, jolla määritellään konkreettiset toimenpiteet seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen hyvinvoinnin ja yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi kaikilla hallinnonaloilla.</p> <p>Euroopan neuvoston ministerikomitean antama seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuvan syrjinnän vastaisen suosituksen sekä Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun Suomelle esittämien suositusten toimeenpano etenee Suomessa.</p> <p>Suomi toimeenpanee kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia tavalla, joka edistää seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen ihmisoikeuksien toteutumista.</p> <p>Euroopan unionin lainsäädäntö edistää seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen ihmisoikeuksia ja parempaa lainsäädäntöä jäsenmaissa.</p> <p>Seksuaalinen suuntautuminen, sukupuoli-identiteetti ja sukupuolen ilmaisu huomioidaan Euroopan neuvoston ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön toiminnassa.</p> <p>Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeudet ovat esillä ihmisoikeuskeskuksen toiminnassa.</p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Seta toi esiin tavoitteen toimenpideohjelmasta useissa lausunnoissa ja kannanotoissa muun muassa YK:n ihmisoikeuskomitealle, ulkoministeriölle ja oikeusministeriölle.</p> <p>Seta toimi maaliskuuhun asti ulkoministeriön koordinoiman hlbt-työryhmän jäsenenä, kunnes työryhmän työ päättyi. Seta vaikutti Suomen raportin sisältöön koskien Euroopan neuvoston ministerikomitean hlbt-suositusten toimeenpanoa ja antoi toimeenpanosta kansalaisjärjestöjen varjoraportti yhdessä Trasekin kanssa.</p> <p>Euroopan neuvoston ministerikomitean ja ihmisoikeusvaltuutetun suosituksia sekä UPR-suositusta tuotiin esiin vaikuttamistyössä muun muassa STM:n translakityöryhmässä ja valtioneuvoston perus- ja ihmisoikeusyhteyshenkilöiden verkoston hlbt-työryhmässä.</p> <p>Seta toimi aktiivisesti ihmisoikeustoimijoiden paneelin jäsenenä ja osallistui paneelin loppulausunnon kirjoittamiseen. Vaikutettiin sen puolesta, että loppulausunnossa nostetaan esiin syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus.</p>
--	---

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen asemasta Suomessa tehdään tutkimuksia ja selvityksiä.

Suomi toimii aktiivisesti seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen ihmisoikeuksien edistämiseksi kaikilla kansainvälisillä areenoilla.

Nostetaan tavoitetta esiin ihmisoikeustoimijoiden paneelin ja ihmisoikeusvaltuuskunnan toiminnassa.

Seta toimii ulkoasiainministeriön koordinoimassa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöasioita käsittelevässä työryhmässä ja osallistuu osaltaan ministerikomitean suosituksen toimeenpanon arviointiin, joka toteutetaan keväällä 2013.

Seurataan hlbtq-ihmisten syrjintäsuojan, ruumiillisen koskemattomuuden ja perheoikeuksien edistämistä koskevan UPR-suositusten toimeenpanoa ja pidetään suositusta esillä vaikuttamistyössä.

Osallistutaan YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia (ns. KP-oikeudet) koskevan yleissopimuksen sekä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia (ns. TSS-oikeudet) koskevan yleissopimuksen seurantaprosessiin sekä harkinnan mukaan muihin ajankohdaisiin ihmisoikeussopimusten seurantaprosesseihin Suomen osalta.

Seta vaikuttaa ulkoministeriöön kulloinkin ajankohdastaisten prosessien kohdalla suoralla yhteydenpidolla ihmisoikeusyksikköön ja ulkoasiainministeriön koordinoiman hlbtq-työryhmän kautta ja toimimalla IONK:ssa sekä tarvittaessa suoraan Suomen edustajiin Euroopan neuvostossa, Euroopan unionissa ja YK:ssa.

Seta osallistuu ihmisoikeusvaltuuskunnan työhön. Setalla on edustaja ihmisoikeusvaltuuskunnan työvaliokunnassa.

Nostetaan tutkimustiedon tarve esiin eri aihealueita koskevilla lausunnoilla ja yhteistyössä viranomaisen ja järjestöjen kanssa sekä tutkimusta tekevien ja rahoittavien organisaatioiden kanssa. Toimitaan syrjinnän seurantaryhmässä. Vaikutetaan nuorisobarometrin ja kouluterveyskyselyn toteutukseen niin, että niissä otettaisiin huomioon seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja perhemuotojen moninaisuus.

Seta antoi lausuntoja Suomen osallistuessa YK:n ihmisoikeuselinten määräaika-arviointeihin (KP-sopimus, TSS-sopimus).

Keskusteluilla ulkoministeriön kanssa edistettiin Suomen aktiivista toimintaa Euroopan neuvostossa sen puolesta, että Euroopan neuvosto vahvistaisi toimintaansa hlbtq-kysymyksissä. Ulkoministeriölle annettiin useita lausuntoja ulkoasiainhallinnon ihmisoikeusstrategiasta ja -toimenpideohjelmasta sekä Suomen YK-strategiasta. Seta osallistui ulkoasiainhallinnon kuulemisiin.

Setalla ei ollut ETYj-toimintaa vuonna 2014.

Seta teki vuoden aikana yhteistyötä Ihmisoikeuskeskuksen kanssa.

Seta järjesti kesäkuun alussa eduskunnassa seminaarin EU:n Perusoikeusviraston laajan hlbt-kyselytutkimuksen tuloksista yhdessä Ihmisoikeuskeskuksen ja valtioneuvoston perus- ja ihmisoikeusyhteys henkilöiden verkoston kanssa.

Seta toimi aktiivisesti kansainvälisten ihmisoikeusasiain neuvottelukunnan (IONK) jäsenenä. Pääsihteerin piti kutsuttuna puhujana kansalaisjärjestöjen puheenvuoron IONK:n 25-vuotisjuhlaistunnossa.

Ihmisoikeusvaltuuskunnan jäsenet ovat virallisesti itsenäisiä asiantuntijoita. Pääsihteerin osallistui ihmisoikeusvaltuuskunnan ja sen työvaliokunnan työhön kuitenkin työajallaan.

Seta vaikutti tutkimustyöhön muun muassa Syrjinnän seurantaryhmän ja Nuorisiasiain neuvottelukunnan jäsenenä sekä kouluterveyskyselyä koskevissa keskusteluissa THL:n kanssa. Toteutettiin itse kyselytutkimus Hyvinvoiva sateenkaarinuori -hankkeessa.

Sosiaali- ja terveysala

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Sukupuoli-identiteetin tutkimuksiin ja sukupuolen korjaushoitoihin pääsy on sujuvaa ja oikea-aikaista. Sukupuoli-identiteettiin liittyviin hoitoihin pääsystä on olemassa selkeä malli, jota noudatetaan. Sukupuolen korjaushoitoa toivovat nuoret saavat Suomessa kansainvälisten hoitosuosittelujen mukaista apua.

Niin kutsutun eheyttämisterapian antaminen kielellään uskomus- tai vaihtoehtohoitona.

Transdiagnoosit siirretään pois psykiatrisesta sairausluokituksesta.

Intersukupuolisten lasten hoitokäytännöille saadaan ihmisoikeusmyönteinen ohjeistus. Intersukupuolisten lasten ihmisoikeudet toteutuvat nykyistä paremmin.

Vaikutetaan hoitoyksiköihin. Transtukupiste tekee yhteistyötä Taysin ja Hyksin aikuispsykiatrian ja nuorisopsykiatrian, Trasekin sekä nuorten transaktivistien kanssa, jotta ymmärrys transnuorten tilanteesta ja avun tarpeista kasvaisi Suomessa eri palvelujärjestelmissä ja asenne nuorten varhaiseen hoitoon kehittyisi avoimemmaksi. Transtukupisteen kotisivuilla pidetään esillä tutkimustietoa varhain aloitetun hoidon hyvistä vaikutuksista sekä hyvistä työkäytännöistä tukea nuorta ja hänen perhettänsä.

Seurataan WHO:n prosessia ICD-sairausluokituksen uuden painoksen muokkaamiseksi. Toteutetaan harjinnan mukaan vaikuttamistoimia Suomessa.

Edistetään intersukupuolisten lasten hoitokäytäntöjen arviointia Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun suositusten mukaisesti.

Vaikutetaan STM:n niin sanottua puoskarilakia valmistelemaan työryhmään.

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Transtukupisteen työntekijät osallistuivat 11 verkostotapaamiseen. Vuoden aikana tavattiin Hyksin sukupuoli-identiteettiklinikan työntekijöitä, Trasek ry:n edustajia, Autismisäätiön työntekijää ja nuoria verkossa auttavan Exit-hankkeen työntekijöitä.

Transtukupiste teki yhteistyötä Helsingin kaupungin lukiopsykologien kanssa vertaiskeskustelijaverkoston luomiseksi. Verkoston vapaaehtoiset toimivat vertaiskeskustelijoina yhden tapaamiskerran ajan. Lukiot voivat tilata vertaiskeskusteluun perustuvaa tukea maksutta nuorille, jotka ovat hakeneet psykologilta apua transkokemukseensa.

Sosiaali- ja terveysalan asiantuntijat saivat Transtukupisteen kotisivuilta työtään tukevaa tietoa. Transtukupiste konsultoi ja koulutti sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia ajantasaisista ammatillisista käytännöistä. Vuoden aikana konsultoitiin muun muassa lastensuojelun ja perheneuvoloiden ammattilaisia sekä psykoterapeutteja, jotka hakivat ammatillisia työkaluja ja tietoa vertaistuen mahdollisuuksista asiakkailleen.

Seta oli yhteydessä sosiaali- ja terveysministeriöön ja ulkoministeriön edustajaan WHO:n sairausluokitusprosessiin liittyen. Vaikuttamistyötä tehtiin ILGA-Euroopan yhteydenottojen pohjalta.

Seta nosti esiin intersukupuolisten lasten hoitokäytäntöjen arviointitarpeen muun muassa STM:n translakityöryhmässä ja THL:n seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelmaa koskeneiden kuulemisten yhteydessä.

STM ei käynnistänyt vaihtoehtohoitojen säätelyyn tähtäävän lainsäädännön (ns. puoskarilaki) valmistelua vuonna 2013. Seta piti eheytystoiminnan ongelmia esillä kannanotoin ja nettikirjoituksin aiheeseen liittyvän media uutisoinnin yhteydessä. Eduskunnan oikeusasiamies antoi vastauksen yksityisen tahon kanteluun Valviran toiminnasta koskien terveydenhuollon ammattihenkilöstön toimintaa eheytysterapeutteina.

Koulu, nuorisotyö ja varhaiskasvatus

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Varhaiskasvatus ja koulu edistävät yhdenvertaisuutta. Homo- ja transfobinen koulukiusaaminen vähenevät.

Opetussuunnitelman perusteita tarkistetaan niin, että eri oppiaineisiin sisällytetään tietoa seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuudesta sekä ihmisoikeuskasvatusta, joka vahvistaa lasten ja nuorten yhdenvertaisuusajattelua.

Oppilaitokset ovat turvallisia ympäristöjä kaikille siellä työskenteleville.

Opetuksessa moninaisuus näkyy luontevana osana ja aihetta tulee käsitellä asiallisesti normatiivisia lähestymistapoja ja ulkopuolistamista välttäen.

Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelma (Lanuke) edistää aktiivisesti lasten ja nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja perheiden moninaisuus huomioon ottaen.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten koulutukseen sisällytetään asiallista tietoa seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuudesta ja hlbtqi-nuorten kohtaamisesta ja tukemisesta.

Vaikutetaan Opetushallitukseen vuonna 2012 alkaneessa opetussuunnitelman perusteiden uudistamisprosessissa. Tuodaan Setan näkemykset tietoon taholle, joilla on vaikutuskanavia koulu- ja opetusasioihin, kuten Allianssille ja opiskelijajärjestöille.

Sukupuolivähemmistönuorten Muu, mikä -hankkeen sekä Suvaitsevaisuudesta yhdenvertaisuuteen -hankkeen viestiä ja tuotoksia hyödynnetään opetussektorille kohdistettavassa vaikuttamistyössä.

Vaikutetaan Lanuken toteutukseen Nuorisoasiain neuvottelukunnan (Nuora) jäsenyyden ja opetus- ja kulttuuriministeriön kautta yhteistyössä nuorisojärjestöjen ja opiskelijajärjestöjen kanssa.

Vaikutetaan resurssien mukaan Opetushallituksen kasvatusalan koulutustoimikuntaan alan ammattilaisten peruskoulutuksen sisältöjen kehittämiseksi.

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Seta antoi Opetushallitukselle lausunnon perusopetussuunnitelman perusteiden uudistamisesta ja tapasi Opetushallituksen edustajia. Seta osallistui Opetushallituksen verkkokuulemiseen peruskoulun opetussuunnitelman perusteista.

Tavoitteita opetussuunnitelman perusteiden uudistamisesta tuotiin esiin yhteistyöjärjestöille, kuten Allianssille, jotta ne huomioisivat hlbtqi-kysymykset omassa vaikuttamistyössään.

Ihmisoikeuskasvatuksen edistämiseksi tehtiin yhteistyötä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa muun muassa ihmisoikeustoimijoiden paneelin kautta. Setan edustaja osallistui Ihmisoikeuskeskuksen ihmisoikeuskasvatus- ja -koulutusjaoston työhön aihepiiriä koskevan selvityksen julkaisemiseksi. Pääsihteeri osallistui ihmisoikeusvaltuuskunnassa ihmisoikeuskasvatusta ja -koulutusta koskevien suositusten valmisteluun.

Seta antoi vuoden alussa opetus- ja kulttuuriministeriölle lausunnon koulutuksellisen tasa-arvon toimintaohjelman luonnoksesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja tasa-arvovaltuutettu antoivat elokuussa kaikille koulutusta järjestäville tahoille suunnatun suosituksen opinto- ja tutkintotodistusten antamisesta uusilla henkilötiedoilla sukupuolen korjaukseen liittyen. Suosituksen taustalla oli Setan vaikuttamistyö, ja Seta myös kommentoi suositusluonnosta sen valmisteluvaiheessa.

Vaikuttamistyössä hyödynnettiin Muu, mikä -hankkeen (2010–2011) sekä käynnissä olevien Lanuke-rahoitteisten Suvaitsevaisuudesta yhdenvertaisuuteen ja Hyvinvoiva sateenkaarinuori -hankkeiden tuotoksia.

Seta osallistui Nuorassa Lanuken väliarvioinnin toteutukseen. Tavattiin seuraavan Lanuken valmistelija opetus- ja kulttuuriministeriöstä ja käytiin keskustelua ja Lanuken ja hlbtqi-nuorten hyvinvointia parantavan nuorisotyön suhteesta.

Suvaitsevaisuudesta yhdenvertaisuuteen- ja Hyvinvoiva sateenkaarinuori -hankkeet esiteltiin opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämässä Lanuke-avustusta saaneiden hankkeiden yhteistilaisuuksissa NUORI 2013 -tapahtumassa. Hyvinvoiva sateenkaarinuori -

	<p>hankkeessa tehdyn selvityksen alustavia tuloksia esiteltiin toisessa opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämässä Lanuke-seminaarissa Helsingissä. Setan nuorisotyötä ja hankkeita esiteltiin Setan toimistolla pidetyssä Nuoran_kokouksessa.</p> <p>Seta järjesti ruotsinkielisen hlbtqi-tapahtuman Regbågshelgenin yhteydessä keskustelutilaisuuden HBTIQ och normkritik i högskolan. Tilaisuudessa normikriittisestä työstä Ruotsissa alusti Sveriges Förenade HBTQ-studenter -järjestön puheenjohtaja Anttonika Perttula.</p> <p>Sukupuolivähemmistönuorten visiota Muu, mikä? jaettiin kaikissa opettajille suunnatuissa Setan koulutuksellisissa tapahtumissa. Ruotsinkieliset ja englanninkieliset versiot taitettiin esitemuotoon ja ne olivat tarjolla Setan verkkosivuilla.</p> <p>Seta piti sukupuolen moninaisuuden näkökulmaa esillä Naisasialiitto Unionin varhaiskasvatyshankkeen ohjausryhmässä. Hanke tuotti leluja ja ideoita siitä, miten päiväkotityössä ja muussa varhaiskasvatuksessa voidaan toimia lasten kanssa sekä sukupuolisensitiivisesti että huomioiden lapset, jotka eivät vastaa sukupuolinormeja tai joilla on sukupuolirajan ylittävää samaistumista.</p> <p>Seta ja Transtukipiste tuottivat kolme kuvitettua satua, joiden avulla voidaan käsitellä sukupuolen moninaisuutta lasten kanssa.</p>
--	--

Väkivalta

<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Viranomaiset puuttuvat tehokkaasti seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuviin syrjintä- ja viharikoksiin. Poliisilla on määritellyt toimintatavat seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuolen moninaisuuden kohdistuvien viharikosten kirjaamiseen ja tutkimiseen.</p> <p>Väkivaltaa käsitteleviin ammattilaisten ja vapaaehtoisten koulutuksiin sisältyy tietoa seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuudesta. Väkivallan uhrien palveluissa (ml. kunniaan liittyvä väkivalta) ja niistä tiedottamisessa otetaan huomioon seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt.</p> <p>Viharikosten ilmoituskyynnys madaltuu. Suomessa tapahtuneista seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun kohdistuneista viharikoksista on saatavilla dokumentoitua</p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Seta antoi ulkoministeriölle lausunnon Istanbulin sopimuksen ratifioinnista.</p> <p>Seta kirjelmöi yhdessä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa oikeusministerille väkivallan uhrien palvelujärjestelmään liittyvän työryhmän kokoonpanosta.</p> <p>Seta oli yhtenä kouluttajatahona Poliisihallituksen järjestämässä viharikoskoulutuksessa.</p> <p>Seurattiin Amnestyn Joku raja -työvaliokunnan toimintaa.</p> <p>Kerättiin sosiaalisen median kautta tietoa seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun kohdistuneista viharikoksista edelliseltä vuodelta. Tietoja tapauksista ei saatu.</p>
--	--

tietoa.

Tehdään pyydettyä yhteistyötä poliisin kanssa poliisin toiminnan kehittämiseksi. Koulutetaan pyydettyä poliiseja tai poliisiksi opiskelevia.

Tehdään yhteistyötä väkivallan uhreja palvelevien tahojen, kuten Naisten linjan ja Rikosuhripäivystyksen kanssa.

Kerätään viharikosten uhreilta tietoa tapauksista. Toimitetaan ETY-järjestölle ja ILGA-Euroopalle tietoa Suomessa tapahtuneista viharikoksista.

Työelämä

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen asema työelämässä paranee.

Ollaan mukana sisäministeriön koordinoimassa Yhdenvertaisuus Etusijalle (YES) 6 -hankkeessa.

Työsuojeluviranomaisilla on asiallista tietoa sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen asemasta. Työsuojeluviranomaiset tiedottavat aktiivisesti seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen syrjintäkiellosta.

Kehitetään yhteistyötä ammattiyhdistysliikkeen toimijoiden kanssa.

Tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä työsuojeluviranomaisten kanssa.

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Seta kävi tasa-arvolakia ja yhdenvertaisuuslakia uudistavien työryhmien työn yhteydessä keskusteluja työmarkkinaosapuolten kanssa. Lisäksi tehtiin työmarkkinajärjestöille aloite yhteisen hlbtiq-ihmisten asemaa työelämässä koskevan materiaalin toteuttamisesta. Seta vieraili yhdessä Trasekin ja Dreamwear Clubin kanssa työnantajajärjestöjen luona Etelärannassa osana tasa-arvolain valmistelua.

SAK:n ja sen alaisten liittojen tasa-arvovastaavat vierailivat Setassa loppuvuodesta.

Seta tapasi Aluehallintovirastojen työsuojelusta vastaavia tarkastajia ja koulutti paikallisia työelämän piirissä toimivia viranomaisia.

Kansainväliset asiat ja maahanmuutto

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Seta vaikuttaa osaltaan eurooppalaiseen lainsäädäntökehitykseen ja kansainvälisten järjestöjen ihmisoikeuspolitiikkaan yhteistyössä muiden hlbtiq-järjestöjen kanssa.

Turvapaikkaviranomaisilla ja turvapaikka-asioita hoitavilla kansalaisjärjestöillä on asiallista tietoa sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvien turvapaikanhakijoiden asemasta.

Suomalaisten hlbtiq-järjestöjen kansainvälinen toiminta ja verkostoituminen vahvistuvat.

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Seta osallistui hlbtiq-myönteisten hallitusten järjestämään IDAHO Forum -tapahtumaan Haagissa Hollannissa toukokuussa ja vaikutti Suomen osallistumiseksi tapahtumaan.

Seta toteutti ILGA-Euroopan pyynnöstä vaikuttamistoimia liittyen muun muassa EU:n kannanmuodotukseen WHO:n hlbtiq-toiminnasta ja sairausluokituksen muutoksesta.

Venäjän hlbtiq-ihmisoikeustilanteen tiimoilta vaikutettiin kannanotoilla, yhteydenpidolla ulkoministeriöön ja venäläisiin järjestöihin, keräämällä lahjoituksia

Seta osallistuu ILGA-Euroopan EU-verkoston kokouksiin. Reagoidaan ILGA-Euroopan yhteistyöpyyntöihin ja vaikutetaan Suomen linjauksiin niiden pohjalta.

Jatketaan koulutusyhteistyötä Maahanmuuttoviraston kanssa.

Suunnitellaan HOT ry:n kanssa yhteistyötä vuoden 2016 EuroGamesien järjestämiseksi Suomessa.

Kannustetaan suomalaisia hlbtiq-järjestöjä liittymään kansainvälisten hlbtiq-kattojärjestöjen jäseneksi ja osallistumaan niiden tapahtumiin.

kolmelle venäläiselle hlbtiq-järjestölle (Vyihod, Rarkurs ja Maximum) sekä yhteistyöllä muun muassa Amnestyn ja Suomi-Venäjä -seuran kanssa.

Seta kannusti Helsingin kaupunginvaltuustoa ottamaan Pietari- ja muussa Venäjä-yhteistyössään huomioon Pietarin ja Venäjän kiristyneen hlbtiq-ihmisoikeustilanteen, mutta yksittäisen kaupunginvaltuutetun aloitteesta noussut keskustelu ei johtanut kaupungin toimenpiteisiin.

Yhdessä Amnestyn kanssa järjestettiin Uganda-ilta Freedom and Roam Uganda -järjestön perustajan Kasha Nabageseran vieraillessa Suomessa. Seta osallistui Nabageseran vierailuun ulkoministeriössä.

Tiedotettiin sosiaalisessa mediassa ja uutiskirjeessä kansainvälisistä hlbtiq-tapahtumista, kuten ILGA-Euroopan konferenssista, IGLYOn ja Transgender Euroopan vaikuttamiskouluksesta ja eri maiden Pride-tapahtumista.

Järjestettiin etukäteiskoulutusta ja jälkikäteen avoin keskustelutilaisuus IGLYOn ja TGEU:n vaikuttamiskoulutukseen Setan edustajina osallistuneille kolmelle nuorelle ja muille kiinnostuneille.

Vuonna 2013 ei tehty systemaattista vaikuttamista turvapaikkapolitiikassa eikä toteutettu koulutustointa aiheesta. Seta antoi kuitenkin neuvontaa yksittäisille seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin perustuvan vainon vuoksi turvapaikkaa hakeneille henkilöille.

Kuntapalvelut ja paikallinen vaikuttaminen

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Setan jäsenjärjestöjen vaikuttamistyö omissa kunnissaan ja maakunnissaan kehittyi. Kunnallispolitiikkojen ja virkamiesten tietämys seksuaali- ja sukupuoli-vähemmistöjen hyvinvointiin vaikuttavista asioista vahvistuu eri puolilla Suomea.

Tuetaan jäsenjärjestöjen vaikuttamistyötä ja verkostoitumista koulutuksella ja materiaaleilla kunnallisvaalien 2012 yhteydessä julkistetun Sateenkaarikunta-teeman pohjalta.

Kerätään jäsenjärjestöiltä tietoa ja hyviä käytäntöjä niiden toteuttamasta vaikuttamistyöstä.

Kerätään ja ideoidaan vuoden aikana kuntalais- ja

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Kuntavaikuttamisen kehittäminen siirtyi vuodelle 2014.

valtuustoaloitepohjia hlbtq-aiheista jäsenjärjestöjen käyttöön

Kehitetään Setan ”työkalupakkia” kuntapalvelujen kehittämiseksi.

Muu vaikuttamistyö

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Seta sai kesällä kutsun vierailta tasavallan presidentti Sauli Niinistön luona Mäntyniemessä. Tapaamisessa keskusteltiin muun muassa sateenkaarinuorista ja Venäjän hlbtq-ihmisoikeustilanteesta. Tapaamiseen osallistui puheenjohtaja, pääsihteeri sekä Setan toiminnassa mukana olevia nuoria.

Seta osallistui Regnbågshelgen-tapahtumassa debattiin ajankohtaisista hlbtq-kysymyksistä sekä puolustusvoimien toiminnasta hlbtq-kysymyksissä puolustusministeri Carl Haglundin kanssa.

Seta tapasi joulukuussa yhdessä HeSetan, Regnbågsankanin, Trasekin sekä Varusmiesliiton kanssa puolustusministerin valtiosihteerin sekä muita puolustusministeriön ja pääesikunnan edustajia.

2. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt otetaan huomioon viranomaisissa ja palveluissa

Ylätavoite: Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt kokevat peruspalveluita käyttäessään hlbt-sensitiivistä kohtaamista. Julkisen ja kolmannen sektorin sekä yksityisten toimijoiden tarjoamat palvelut eivät sisällä syrjiviä eikä välillisesti syrjiviä rakenteita, asenteita tai käytäntöjä. Ammatillaiset osaavat tukea seksuaalista suuntautumistaan, sukupuoli-identiteettiään, sukupuolen ilmaisuaan tai perhettään pohtivaa henkilöä. Ammatillaiset kykenevät tunnistamaan lapsen sukupuolen yhteensopimattomuuden kokemuksen ja haluavat tukea lapsen kasvua omaksi itsekseen.

Setan rooli: Seta tukee muita palveluntarjoajia tarjoamalla täydennyskoulutusta ja konsultaatiota seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuden ja sukupuolen moninaisuuden kohtaamisesta asiakastyössä. Seta tuottaa laadukasta ja ajantasaista opetusmateriaalia. Seta toimii näkyvästi monissa verkostoissa ja vaikuttaa siten seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuuden teemojen nousemiseen eri toimijoiden agendalle.

2.1 Eri ammattiryhmät saavat koulutusta

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuutta sekä yhdenvertaisuutta käsittelevä ajantasainen ja normikriittinen tieto saavuttaa laajasti eri ammattiryhmiä ja ammattiin opiskelevia.

Seta kouluttaa sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan ammattilaisia sekä ammattiin opiskelevia seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuudesta, erityisesti asiakkaan yhdenvertaisesta kohtaamisesta. Koulutusyhteistyötä tehdään etenkin ammattikorkeakoulujen kanssa (mm. Diak, Laurea), ammattiopistojen (mm. Varia) ja seksuaalineuvojakoulutusta järjestävien tahojen kanssa (Sexpo, Väestöliitto, Metropolia).

Setan ammatilliset kouluttajat luennoivat valtakunnallisissa ammatillisissa seminaareissa ja asiantuntijapäivillä.

Seta järjestää kaksi avointa ammatillista koulutusta, joista toinen on nuorten kanssa työskenteleville suunnattu Nuorisotyötä ihan homona -koulutuspäivä.

Kasvatus- ja opetuslalla Seta jatkaa OKL-yhteistyötä globaalikasvatusta kouluissa toteuttavien järjestöjen kanssa (mm. Kepa, Rauhankasvatusinstituutti, Punainen Risti, Unicef, Suomen YK-liitto ja Taksvärkki ry). Tavoitteena on järjestää kolme seminaaripäivää eri opettajankoulutuslaitoksissa.

Tiedon levittämistä ammatillisille toteutetaan eri-

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Koulutusyhteistyö eri oppilaitosten kanssa jatkui. Uusia yhteistyökumppaneita olivat muun muassa Diakoniaopistot ja A-klinikkasäätiö. Vuoden aikana toteutetut tilauskoulutukset on listattu liitteessä 5. Avoimia ammatillisia koulutuksia ei järjestetty.

Vuoden aikana järjestettiin uutena koulutusmuotona yksipäiväinen ihmisen elämänkaaren ympärille rakentuva koulutuskokonaisuus Pohjois-Karjalan aikuisopistolla yhdessä Setan Yhdenvertainen vanhuus -projektin kanssa. Yhdenvertainen vanhuus -projektin tekemästä koulutustoiminnasta lisää kohdassa 2.4.

Yhteistyössä Prometheus-leirin tuki ry:n kanssa toteutettiin 39 vierailua protuleireillä.

Seta esitteli toimintaansa ja tarjosi koulutusmahdollisuuksia Terveyspysäkillä yhteistyössä Helsingin terveyskuksen ja HeSetan kanssa.

Osallistuttiin järjestöyhteistyöhön globaalikasvatuksen tiimoilta. Setan jäsenjärjestöt osallistuivat seminaarien toteuttamiseen Maailma koulussa - globaalikasvatustapahtumissa Oulussa, Turussa ja Helsingissä.

Kasvatusalan ammatillaisia koulutettiin Helsingin yliopistossa yhteistyössä Palmenian kanssa. Tämän lisäksi toteutettiin luento Aalto-yliopiston taiteen ja suunnittelun korkeakoulun taidekasvatuksen opiskelijoiden Taidekasvatus ja sukupuoli -kursilla sekä Tu-

laisten asiantuntija-, messu- ja yleisötapahtumien avulla. Tapahtumia, joihin Seta osallistuu: Educa-messut, Opo-päivät, Sosiaalialan asiantuntijapäivät, Maailma Kylässä -festivaali, Kouluterveyspäivät, Varhaiskasvatusmessut, Mielenterveysmessut.

Setan nuorisotyö painottaa edelleen seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen yhdenvertaisuuden toteuttamista erityisesti koulu- ja oppilaitosympäristössä.

run yliopistolla Kasvatustieteiden laitoksella luentosarjassa Sukupuoli koulutuksen käytännöissä.

Osallistuttiin seuraaville messuille, festivaaleille ja asiantuntijapäiville: opetus- ja kasvatusalan Educa-messut, Opo-päivät, Sosiaalialan asiantuntijapäivät, Kouluterveyspäivät, opettajien Opi ja Kasva -messut, Varhaiskasvatusmessut, Mielenterveysmessut ja Maailma Kylässä -festivaali. Yhdenvertainen vanhuus -projekti oli näytteilleasettajana useilla messuilla. Paikat on lueteltu kohdassa 2.4.

Vuonna 2013 hlbtq-nuorten hyvinvointi ja yhdenvertaisuus oppilaitoksissa olivat vahvasti esillä Setan nuorisotyön hankkeiden myötä. Suvaitsevaisuudesta yhdenvertaisuuteen -hankkeen kampanja Normit nurin! oli esillä omalla näyttelypisteellä Educa-messuilla, NextStep -messuilla Jyväskylässä ja THL:n Kouluterveyspäivillä. Lisäksi Lahdessa pidettiin Setlementtiliiton nuorisotyöntekijöille työpaja normikriittisyyden soveltamisesta nuorisotyössä.

Seta piti luennon Hyvinvoiva sateenkaarinuori - tutkimushankkeessa tehdyn selvityksen tuloksista Dagarna för finlandssvenskt ungdomsarbete - tapahtumassa Turussa sekä Opetushallituksen järjestämällä ruotsinkielisillä oppilas- ja opiskelijahuollon ammattilaisten valtakunnallisilla verkostopäivillä.

Yhteistyössä Pirkanmaan Setan kanssa pidettiin koulutuspäivä Tampereen kaupungin nuorisotyöntekijöille. Erillistä avointa Nuorisotyötä ihan homona - koulutuspäivää ei 2013 aikana toteutettu.

Sukupuolen moninaisuudesta koulutettiin muun muassa Poikien talon väkeä, seksuaalineuvoja, Autismissäätien YksinKaksin -hankkeen seminaariosallistujia, HYKS:in foniatrian työntekijöitä, lastensuojelun yksikön työntekijöitä ja varhaiskasvatuksen työntekijöitä.

2.2 Seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuudesta on saatavilla ajantasaista ja laadukasta tietoa

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Setan tuottama koulutus- ja tiedotusmateriaali hyödyntää Transtukipisteen ainutlaatuisen asiakastyön ja Setan jäsenkentän kokemuksia ja täydentää ammattilaisille tarjolla olevaa tietopohjaa. Setan tuottama materiaali on ajantasaista, laadukasta ja tavoittaa eri kohderyhmiä. Eri toimialoilla voidaan saada ajan tasalla olevaa tietoa seksuaalisen suuntautumisen ja

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Tuotettiin satuvihko, jossa on kolme kuvitettua satua sukupuolen moninaisuudesta. Yksi tarinoista tuki lapsen intersukupuolisuuden käsittelemistä.

Transtukipisteen työntekijät toteuttivat Setan Yhdenvertainen vanhuus -projektissa reflektiovideon, jossa he pohtivat, miten vanhushpalveluissa voisi huomioida

sukupuolen moninaisuudesta Setan ja Transtukipiste-
teen kotisivuilta ja konsultoimalla.

*Transtukipiste jatkaa tiedotusmateriaalin tuotantoa
sukupuolen monimuotoisuudesta ja sen kohtaamisesta.
Tuotteistetaan materiaalia siten, että sisällöt olisivat
ymmärrettäviä ja helpommin omaksuttavia.
Tuotetaan intersukupuolisen lapsen syntymää ja kasvun
tukemista käsittelevä opas lasten- ja perheneuvoloille.*

*Materiaalia jaetaan maksutta sekä julkisiin sosiaali-
ja terveyspalveluihin, kuten perheneuvoloihin, että
järjestöjen tuottamiin palveluihin, kuten nuorten krii-
sikeskuksiin.*

*Transtukipiste tuottaa uusia koulutussisältökokonai-
suuksia sukupuolen moninaisuudesta.*

*Vuonna 2012 toteutettua nuoriso-dvd:tä levitetään
erilaisissa ammatillisissa yhteyksissä ja yleisötapahtu-
missa.*

*Setan nettisivuilla olevia nuorille, vanhemmille sekä
nuorten parissa toimiville suunnattuja sisältöjä päivi-
tetään ja täydennetään nettisivujen uudistuksen yh-
teydessä. Transtukipiste sivuille laaditaan trans-
vanhempien lapsille suunnattu uusi osio harjoittelija-
työnä.*

*Setan asiantuntijat kirjoittavat artikkeleita sosiaali-,
terveys- ja kasvatustieteiden ammattilehtiin ja muihin
julkaisuihin.*

*Transtukipiste seuraa ja uutisoi kotimaista ja kansainvälistä
keskustelua transyhteisöissä ja sukupuolen korjausta
antavissa hoitoyhteisöissä ja sukupuolen tutkimusta ja
osallistuu tiedonvaihtoon, jotta Setan tietämys
sukupuolen moninaisuudesta, hoitokäytännöistä ja
niihin liittyvistä keskusteluista pysyy ajan tasalla.*

sukupuolen moninaisuutta paremmin. Video oli osa
hankkeen koulutusmateriaaleja.

Vuonna 2012 tuotettu ja vuoden 2013 puolella julkaistu
suomalaisten sateenkaarinuorten elämästä kertova video
Moninaisuus on meissä levisi laajasti. Video palkittiin
vuoden lopulla Aktuaalin ja Nektarian ”Rakkauden lähettiläänä”
eli yhtenä vuoden 2013 seksuaalikasvatusteosta. Moninaisuus
on meissä -videota jaettiin dvd:llä erityisesti opetus-,
kasvatus- ja nuorisotoimijoiden käyttöön lähes 1000 kappaletta.
Dvd:tä ja linkkiä videon nettiversioon on levitetty eri
tapahtumissa erityisesti nuorille itselleen.

Nuorille, vanhemmille sekä nuorten parissa toimiville
ammattilaisille suunnattua tietoa on päivitetty ja lisätty
vuodenvaihteessa 2013–2014 julkaistuille uusille verkkosivuille.

Transtukipiste sivut tarjosivat monipuolista ja
ainutlaatua luettavaa sukupuolen moninaisuudesta ja
transihmisyydestä sukupuolivähemmistöihin kuuluville,
heidän läheisilleen sekä suurelle yleisölle.

Vuoden alussa Transtukipisteelle luotiin sivu Facebookiin
ja Wikipediaan. Facebook-sivun kautta jaettiin kotimaisia
ja kansainvälisiä uutisia sukupuolen moninaisuuteen
liittyen ja tiedotettiin Transtukipiste toiminnasta.

Setan työntekijät kirjoittivat asiantuntija-artikkeleita
ja kolumneja useisiin medioihin. Artikkelit mukana
liitteessä 4.

Työntekijät antoivat ohjausta vuoden aikana lukuisissa
korkeakouluopiskelijoiden opinnäytetyöprosessissa.

Opas sukupuolen moninaisuudesta käännettiin ruotsiksi
ja se oli saatavilla Transtukipiste asiakkailla.

2.3 Ammatilliset, järjestöt ja muut toimijat eri sektoreilla toimivat seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen hyvinvoinnin ja ihmisoikeustilanteen parantamiseksi

Kotimaiset kampanjat ja verkostoyhteistyö

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Setalla on laajat yhteistyö- ja kontaktiverkostot sosiaali- ja terveysalan, opetus- ja kasvatustieteiden ja ihmisoikeustyön ammatillisiin ja vapaaehtoisverkostoihin. Seta mielletään sosiaali- ja terveysalan toimijaksi ja se otetaan mukaan erilaisiin sosiaali- ja terveysalan

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Seta toimi monipuolisesti eri verkostoissa ja luottamuselimissä. Setan edustukset eri tahojen työryhmissä ja verkostoissa on listattu liitteessä 2.

Setalla oli edustaja muun muassa tasa-arvoasiain

kehittämishankkeisiin. Seta hyödyntää verkostoja koulutus- ja kouluvierailutoimintansa laadun kehittämiseen ja uusien kanavien löytämiseen koulutus-toiminnalle. Seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuus vakiintuu Setan verkostoitumisen avulla osaksi sosiaalialan koulutuksia ja hlbtq-teeman keskeisyys huomataan alan koulutuksissa.

Setalla on yhteisiä tavoitteita sukupuolivähemmistöjen järjestöjen ja muiden ihmisoikeusjärjestöjen kanssa. Järjestöjen vaikuttamistyö tukee toisiaan.

Seta on edustettuna keskeisissä ihmisoikeuksiin ja tasa-arvoon liittyvissä luottamuselimissä. Seta kehittää yhteistyötä Trasek ry:n ja Dreamwear Club ry:n kanssa. Seta tekee yhteistyötä Ihmisoikeusliiton, Amnestyn Suomen osaston ja eri syrjintäperusteita edustavien järjestöjen ja tahojen kanssa.

Setalla on edustaja tasa-arvoasiain neuvottelukunnassa, kansainvälisten ihmisoikeusasiain neuvottelukunnassa, syrjinnän seurantaryhmässä, ihmisoikeusvaltuuskunnassa, kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnassa ja ihmisoikeustoimijoiden paneelissa sekä nuorisosiain neuvottelukunnassa. Seta nimeää pyydettyä harkinnan mukaan edustajansa muihin seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen ihmisoikeuksien kannalta olennaisiin toimielimiin.

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja perheiden moninaisuus otetaan huomioon kaikessa nuorten parissa tehtävässä työssä. Seta mielletään nuorisotyön toimijaksi ja kutsutaan mukaan keskeisiin nuorisotoimialan kehittämisprosesseihin. Hlbtq-nuoret voivat osallistua nuorisotoimintaan ja koulumaailmaan yhdenvertaisina ja omana itsenään ja saada siitä tukea itsenäiselle kehitykselle ja itsetunnon kehittymiselle.

2012 käynnistynyt kehittämishanke Suvaitsevaisuudesta yhdenvertaisuuteen jatkuu. Hanke toteutetaan yhteistyössä Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry:n sekä Finlands Svenska Skolungdomsförbundet (FSS) rf:n kanssa. Hankkeessa tuotetaan oppilaille/opiskelijoille sekä kasvatusalan ammattilaisille suunnattua tietoa sekä työkaluja seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuudesta sekä yhdenvertaisuuden edistämiseksi oppilaitoksissa. Keväällä toteutetaan pilottiteemakoulutuksia valituissa oppilaitoksissa. Hanke keskittyy aluksi ammattioppilaitoksiin ja laajennetaan mahdollisella jatkorahoituksella perus- ja lukio-opetukseen. Projektisihteerin työnantajana toimii SAKKI ry.

neuvottelukunnassa, kansainvälisten ihmisoikeusasiain neuvottelukunnassa, syrjinnän seurantaryhmässä, kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnassa ja ihmisoikeustoimijoiden paneelissa sekä nuorisosiain neuvottelukunnassa. Lisäksi pääsihteerit toimii ihmisoikeusvaltuuskunnan jäsenenä.

Seta kutsuttiin vuoden aikana muun muassa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolakien valmisteluverkostoihin sekä valtioneuvoston perus- ja ihmisoikeusyhteyshenkilöiden verkoston hlbtq-työryhmään. Seta toimi kutsuttuna jäsenenä presidentti Halosen korkean tason ICPD-työryhmän taustaryhmässä, joka pohti seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien kysymysten edistämistä globaalisti.

Seta teki vaikuttamistyössään tiivistä yhteistyötä Trasekin, Dreamwear Clubin ja Sateenkaariperheet ry:n kanssa sekä Amnestyn, Ihmisoikeusliiton ja useiden muiden ihmisoikeusjärjestöjen kanssa muun muassa translakiin sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakeihin liittyen.

Pääsihteerit kutsuttiin Helsingin sanomien HS-raadin jäseneksi syyskuusta alkaen. Raati vastasi Helsingin sanomien sivuilla viikottain ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Suvaitsevaisuudesta yhdenvertaisuuteen -hanke jatkuu vuonna 2013 ja sen asettamia tavoitteita tuotiin esiin Normit nurin! -kampanjan avulla. Hankkeen yhteistyökumppaneina toimivat opiskelijajärjestöt Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry ja Finlands Svenska Skolungdomsförbundet FSS rf. Hankkeelle myönnettiin jatkorahoitus ja syksystä lähtien yhteistyöhön tuli mukaan myös Suomen Lukiolaisten Liitto. Hankkeen koordinaattorin työnantajana toimi SAKKI ry. Hankkeen hallinto kuitenkin edellytti merkittävää panostusta myös Setan henkilökunnalta.

Normit nurin! on ollut esillä näyttelypisteillä muun muassa Educa-messuilla, NextStep -messuilla, Opopäivillä, Kouluterveyspäivillä sekä Ruuti Expossa Helsingissä. Hankkeessa tuotettuja materiaaleja on jaettu koulutusten yhteydessä sekä lähetetty oppilaitosten ja opiskelijakuntiin ympäri Suomea.

Hankkeen kaksikieliset nuorille suunnatut nettisivut normit.fi/normer.fi julkaistiin helmikuun alussa. Sivuilta löytyy tietoa ulkopuolistavien normien tunnistamisesta ja niiden vaikutuksesta yhdenvertaisuuden toteutumiseen oppilaitoksissa. Nuoret lähettivät net-

Seta on jäsenenä Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi ry:ssä ja osallistuu aktiivisesti Allianssin toimintaan.

Seta osallistuu tammikuussa Jyväskylässä pidettävään NUORI 2013-tapahtumaan.

Setan nuoret osallistuvat Allianssin tarjoamaan vähemmistönuorten edunvalvontakoulutukseen.

Vuoden aikana järjestetään kaksi verkostotapaamista valtakunnallisen Setan nuorisotyön ja jäsenjärjestöjen yhteistyönä.

Seta on asiantuntijana Ihmisoikeuskeskuksen ihmisoikeuskasvatus ja -koulutusjaostossa ja osallistuu keskuksen toteuttaman ihmisoikeuskasvatus ja -koulutusselvityksen suositusten laadintaan keväällä 2013.

Seta järjestää yhteistyössä Nuorisotutkimusverkoston, kulttuurikeskus Hanasaaren ja muiden yhteistyökumppanien kanssa syksyllä 2013 kaksikielisen seminaarin seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien nuorten hyvinvoinnista. Seminaariin kutsutaan asiantuntijavieraita Ruotsista nuorisohallituksesta (Ungdomsstyrelsen) ja RFSL Ungdom -järjestöstä. Seminaari toteutetaan pääosin erillisrahoituksella.

tiisivuile omia tarinoitaan kouluympäristössään esiintyvistä normeista ja sivuilla julkaistiin säännöllisesti nuorten blogitekstejä.

Vuoden mittaan hankkeen puitteissa on pidetty opiskelijoille ja ammattilaisille lukuisia puheenvuoroja, luentoja ja työpajoja normikriittisen näkökulman soveltamisesta opetuksessa.

Joulukuussa julkaistiin hankkeessa tuotettu opettajille sekä muille nuorten parissa toimiville suunnattu oppimateriaali ”Älä olet!” Puitteet julkaisutilaisuudelle tarjosi Opetus- ja kulttuuriministeriö. 90-sivuinen materiaali toimii normikriittisyyden ja sen soveltamisen käsikirjana kasvatustalant ammattilaisille. Opetusministeri Krista Kiuru piti tilaisuudessa puheenvuoron.

Seta oli vuonna 2013 ennätyskellisen hyvin edustettuna Allianssin luottamuselimeissä. Allianssin edunvalvontakoulutusta ei toteutettu, mutta nuorten edunvalvonta oli muulla tavoilla esillä vuoden aikana.

Verkostotapaamisia nuorisotoimien edustajien kanssa toteutettiin yhteistyössä HeSetan, Pirkanmaan Setan ja Lahden Setan kanssa Helsingissä, Tampereella ja Lahdessa.

Suomalais-ruotsalaisessa kulttuurikeskuksessa Hanasaaressa järjestettiin marraskuun alussa kaksikielinen seminaari Mitä kuuluu sateenkaarinuorille? – Hurmäär HBTIQ-unga? Seminaarissa esitettiin Hyvinvoiva sateenkaarinuori- hankkeessa tehdyn selvityksen tuloksia sekä Ruotsissa toteutettujen vastaavista ruotsalaisten Ungdomsstyrelsenin sekä RFSL Ungdomin hankkeista kertyneitä kokemuksia ja tuotoksia sekä keskusteltiin hlbtq-nuorten hyvinvoinnin edistämistä. Seminaariin osallistui yli 60 nuorta ja ammattilaista sekä Suomesta että Ruotsista. Seminaari järjestettiin yhteistyössä Ungdomsstyrelsenin, RFSL Ungdomin, kulttuurikeskus Hanasaaren sekä Nuorisotutkimusseuran kanssa. Seminaari rahoitettiin Hyvinvoiva sateenkaarinuori -hankerahoituksella sekä erillisillä avustuksilla Suomalais-ruotsalaisesta kulttuurirahastosta sekä William Thuringin säätiöstä.

Seta osallistui kolmatta kertaa Helsingin nuorisoasiainkeskuksen toimintakeskus Hapen sekä muiden järjestöjen kanssa nuorille suunnattujen seksuaalikasvatusmessujen HappySexin järjestämiseen. Seta tarjosi tapahtumassa Normiperheet?/Perhenormit? -nimisen työpajan yhteistyössä HeSetan kanssa. Työpajassa kävi kolmena päivänä noin 800 nuorta.

Seta oli yhteistyökumppanina opiskelijoille ja koulu-

	<p>laisille suunnatussa Juuso Kekkonen näytelmässä Outo homo menee kouluun. Seta osallistui näytelmän markkinointiin ja sisällön kommentointiin. Näytelmä kertoo sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuudesta kiinnostavalla tavalla.</p>
<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Väkivallan vastaisen työn toimijoiden tietämys seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen huomioon ottamisesta väkivaltatyössä lisääntyy.</p> <p><i>Seta kuuluu Amnesty Internationalin Suomen osaston naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen Joku Raja -kampanjan työvaliokuntaan ja Naisten Linjan verkostoon.</i></p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Seta kuului Amnesty Internationalin Suomen osaston Joku Raja -kampanjan työvaliokuntaan ja Naisten linja -verkostoon.</p> <p>Ihmisoikeustoimijoiden paneelissa Seta toi esiin hlbtiq-näkökulmaa sukupuolittuneeseen väkivaltaan ja vaikutti siihen, että paneeli otti kantaa väkivallan uhrien palveluihin myös hlbtiq-ihmisten osalta.</p>
<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Seksuaaliterveyden alan toimijoilla on ajantasaista tietoa seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuudesta. Setalla on mahdollisuus osallistua harkinnan mukaan keskeisiin verkostoihin seksuaaliterveyden alalla.</p> <p><i>Seta on Väestöliiton jäsen. Seta kuuluu Väestöliiton Nuorten seksuaaliterveysverkostoon ja osallistuu verkoston kokouksiin. Setalla on jäsen ja varajäsen HIV-säätiön hallituksessa.</i></p> <p><i>Seta edistää vuoropuhelua seksuaaliterveystoimijoiden välillä seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuuden sisällyttämisestä kaikkeen seksuaalikasvatukseen ja muuhun seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia koskevaan työhön.</i></p> <p><i>Seta on kutsuttuna jäsenenä verkostossa, joka tukee presidentti Tarja Halosen työtä UNFPA:n seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia käsittelevän työryhmän rinnakkaispuheenjohtajana.</i></p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Seta oli Väestöliiton ja sen Nuorten seksuaaliterveysverkoston jäsen. Setalla oli jäsen ja varajäsen HIV-säätiön hallituksessa.</p> <p>Osallistuttiin marraskuussa Nuorten seksuaaliterveysverkoston seminaariin Helsingissä.</p> <p>Osallistuttiin THL:n Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämishojelman (SELI) uudistamisen kansalaisjärjestöjen kuulemistilaisuuksiin ja annettiin kirjallisia kommentteja ohjelmaa varten.</p> <p>Setan osallistui Seksuaalisuus 2013 -päiville sekä Seksuaaliterveys & Seksuaalisuus 2013 -seminaariin luennoimalla hlbtiq-aiheista.</p> <p>Seta levitti loppuvuodesta tietoa nuorten miesten seksuaaliterveyden edistämiseen liittyvästä Ylpeyskampanjan ryhmätoiminnasta. Ryhmän mahdollistivat Hiv-tukikeskus, Poikien Talo, Seta ja Transtukupiste, HeSeta, EXIT-hanke, Pro-tukipiste sekä nuorten toimintakeskus Happi.</p> <p>Koulutussuunnittelija oli yhtenä puhujana Väestöliiton Kahdeksan kysymystä tasa-arvosta ja seksuaalisuudesta -julkaisun julkistustilaisuudessa alkuvuodesta. Setan edustajat kirjoittivat artikkeleita julkaisuun.</p>
<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Kulttuurin saavutettavuus seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille sekä kulttuurin tekijöinä että asiakkaina lisääntyy.</p> <p><i>Tehdään yhteistyötä Kulttuuria kaikille -palvelun kanssa ja Työväenmuseo Werstaan kanssa.</i></p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Seta tiedotti Työväenmuseo Werstaan sateenkaarimuisto-keruusta sekä hlbtiq-teemaisesta Hilpeys ja ennakkoluulo -näyttelystä, joka juhlisti Pirkanmaan Setna 40-vuotisjuhlavuotta. Hlbtiq-ihmisten antamaa materiaalia toimitettiin Werstaalle Yhdenvertainen vanhuus -projektin kautta.</p>

	<p>Seta järjesti Helsingissä pidetyssä Feministisessä foorumissa kaksikielisen keskustelutilaisuuden teemalla Queerfeminismi ja taide.</p> <p>Seta teki vuoden aikana yhteistyötä kotimaisten Tom the Movie -elokuvan ja siihen liittyvän Celebrating Tom -näyttelyn sekä American Vagabond-dokumenttielokuvan tekijöiden kanssa.</p> <p>Seta teki aloitteen Venäjän hlbtqi-historiasta kertovan näyttelyn saamiseksi Helsingin kaupungin tuottamana Suomeen, mutta tämä ei toteutunut. Moskovalainen Resurs-toimintaryhmä vieraili Setassa syksyllä. Resurs toteutti yhteistyössä HeSetan kanssa Helsingissä näyttelyn venäläisten hlbtqi-ihmisten identiteeteistä. Pääsihteeri puhui näyttelyn avajaisissa.</p> <p>Seta järjesti Feministinen foorumi -tapahtumassa Helsingissä marraskuussa työpajan queerista ja kulttuurista.</p>
--	--

Kansainvälinen yhteistyö

<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Seta tekee kansainvälistä yhteistyötä ja ylläpitää kansainvälisiä verkostojaan. Seta ja Transtukupiste ovat ajan tasalla kansainvälisestä keskustelusta ja tutkimuksesta seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuolen moninaisuuteen liittyen.</p> <p><i>Seta on ILGAN jäsen. Seta osallistuu ILGA-Euroopan konferenssiin ja vuosikokoukseen Zagrebissa. Setalla on edustaja ILGA-Euroopan hallituksessa.</i></p> <p><i>Seta on seksuaali- ja sukupuolivähemmistönuorten ja opiskelijoiden kansainvälisen kattojärjestön IGLYO:n jäsen. Seta osallistuu IGLYO:n vuosikokoukseen sekä harkinnan mukaan sen järjestämiin teemaseminaareihin.</i></p> <p><i>Setan nuorisotyö jatkaa yhteistyötään BABELNOR-verkoston kanssa, johon kuuluu nuorisotyötä tekeviä hlbtqi-järjestöt pohjoismaista, Valko-Venäjältä, Ukrainasta sekä Balkanin alueelta. Seta osallistuu järjestökehittämistä ja nuorten vaikuttamista käsittelevän BABELNORin seminaarin toteuttamiseen.</i></p> <p><i>Setan nuorisotyö koordinoi suomalaisten nuorten osallistumista kansainväliselle hlbtqi-nuorten kesäleirille. Aiemmin Saksassa järjestetty leiri pidetään 2013 Islannissa.</i></p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Kaksi Setan edustajaa osallistui ILGA-Euroopan konferenssiin ja vuosikokoukseen Zagrebissa Kroatiassa lokakuussa. Pääsihteeri osallistui konferenssia edeltäneeseen ILGA-Euroopan vaikuttamisverkoston tapaamiseen. Puheenjohtaja osallistui ILGA-Euroopan vaikuttamiskoulutukseen EU-direktiivien kansallisesta toimeenpanosta Brysselissä huhtikuussa.</p> <p>Kolme Setan nuorta toimijaa osallistui alkusyksystä IGLYO:n, TGEU:n sekä Euroopan neuvoston nuorisodirekoraatin järjestämään koulutukseen <i>Equality in Action: Mobilising LGBTQ youth around the Council of Europe Recommendation on measures to combat discrimination on grounds of sexual orientation and gender identity</i>. Koulutuksesta kertyneitä eväitä jaettiin avoimessa tilaisuudessa TransHelsinki-tapahtuman yhteydessä.</p> <p>Nuorisotoimikunnan varapuheenjohtaja edusti Setaa IGLYOn vuosikokouksessa Kööpenhaminassa loka-kuussa.</p> <p>Seta jatkoi yhteydenpitoa BABELNOR-verkoston kanssa. Kaksi nuorta osallistui verkoston järjestämään capacity building -koulutukseen Sarajevossa elokuussa. Kahdeksan nuorta osallistui heinäkuussa</p>
--	--

<p><i>Seta on Trangender Europen (TGEU) jäsen. Setalla on edustaja Trangender Europen hallituksessa ja työvaliokunnassa.</i></p> <p><i>Transtukipisteen johtava sosiaalityöntekijä on World Professional Association for Trangender Health -järjestön (WPATH) jäsen. Transtukipiste osallistuu WPATHin vuotuisen konferenssiin.</i></p> <p><i>Setan koulutustoiminta osallistuu tarvittaessa yhteen kansainväliseen seminaariin tai konferenssiin vuoden aikana.</i></p>	<p>islantilaisen Q-järjestön järjestämälle kansainväliselle nuortenleirille Islannissa.</p> <p>Nuorisotyön koordinaattori osallistui 26.4.–19.5. Yhdysvaltojen suurlähetystön kutsumana International Visitor Leadership Programme -ohjelman puitteissa kolmen viikon opintomatalle Yhdysvaltoihin, jossa hän tutustui amerikkalaisiin hlbtq-järjestöihin.</p> <p>Seta teki yhteistyötä Yhdysvaltojen suurlähetystön kanssa koordinoimalla Helsinki Pride -viikolla osallistujia suurlähetystössä järjestetyille vastaanotolle.</p> <p>Seta oli Trangender Europe -järjestön jäsen. Arja Voipio toimi Trangender Europen hallituksessa. Vuoden aikana tehtiin yhteistyötä Trangender Europen kanssa muun muassa translakiin liittyen.</p> <p>Seta oli yhteistyökumppanina Queering Sápmi -projektissa. Hallituksen jäsen osallistui projektin kirjanjulkistamiseen Uumajassa, Ruotsissa syyskuussa.</p> <p>Puheenjohtaja edusti Setaa Queerfest-tapahtumassa Pietarissa, Venäjällä, syyskuussa.</p> <p>Seta sai yhteydenottoja ja yhteistyöpyyntöjä useilta ulkomaisilta järjestöiltä, mm. malawilaiselta Northern Youth Network -järjestöltä, joka tekee kouluissa työtä hlbt- ja MSM-ryhmien parissa ja haluaa kehittää vertaistoimintaa sekä ihmisoikeusloukkausten dokumentointia, sekä Venäjän Karjalassa toimivalta Art and act Petrozavodsk -järjestöltä.</p> <p>Pride House Oslon vastuuhenkilöt vierailivat Setassa joulukuussa.</p> <p>Yhdenvertainen vanhuus -projektin tekemästä kansainvälisestä yhteistyöstä on tietoa kohdassa 2.4.</p>
--	--

2.4 Vanhuspalveluita kehitetään yhdenvertaisemmiksi

<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuus otetaan huomioon ikääntyneiden palvelujärjestelmässä.</p> <p>Hankkeen tavoittamat vanhuspalvelujen tuottajat ja vanhustyöntekijät kasvattavat osaamistaan ihmisen sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuudesta. Vanhustyön ammattilaiset tiedostavat hlbt-ikäihmisten elämän erityispiirteet ja pystyvät huomioimaan asiakkaidensa ja heidän läheistensä</p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Yhdenvertainen vanhuus -projekti valittiin osaksi Raha-automaattiyhdistyksen Eloisa ikä -avustushjelmaa (2012–2017), jota koordinoi Vanhustyön keskusliitto. Projekti edisti ikäihmisten hyvää arkea osana ohjelmaa. Avustushjelma tarjosi projektille tukea viestintä-, kehittämis- ja juurruttamistoimenpiteissä.</p> <p>Vuoden alussa aloitettiin sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuutta vanhustyössä edistä-</p>
--	---

tarpeet. Koulutuksen avulla pystytään tarjoamaan vanhustyön ammattilaisille lisää työkaluja ymmärtää ja kohdata asiakkaitaan ja heidän läheisiään.

Jatketaan Yhdenvertainen vanhuus -projektia. Mikäli Yhdenvertainen vanhuus -projekti valitaan RAY:n rahoittamaan ja Vanhustyön keskusliiton koordinoimaan Eloisa ikä -ohjelmaan, hyödynnetään ohjelman tarjoamia verkostoitumis- ja tiedonvaihdomahdollisuuksia sekä viestinnällistä tukea.

Kehitetään vanhustyön ammattilaisten ja opiskelijoiden työn tueksi koulutuskokonaisuuksia, opetusmateriaalia ja hyviä käytäntöjä yhteistyötahojen kanssa toteutettavien pilottikoulutusten avulla.

Tarjotaan koulutusta sosiaali- ja terveydenhuoltoalan koulutusta järjestäville tahoille ja vanhustyön sektorin toimijoille.

Suunnitellaan materiaali helposti ylläpidettäväksi ja päivitettäväksi, jotta aineistoa voidaan hyödyntää myös projektin jälkeen.

Käytetään aivoriihikeskusteluja kehittämään koulutussisältöjä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistön ja heidän läheistensä tarpeita huomioivaksi.

vän koulutuksen sisällön suunnittelun. Suunnittelun lähtökohdaksi oli Helsingin Seniorisäätiön henkilökunnalle tehty kysely ja yli 50-vuotiaille hlbtq-ihmisille suunnattu Visioi vanhuutesi -kysely. Suunnittelussa hyödynnettiin myös aivoriihikeskusteluja, ohjausryhmän jäseniä sekä keskusteluja ammattilaisten, opiskelijoiden sekä opettajien kanssa. Pariisissa 2012 pidetty hlbtq-vanhuutta käsittelevä kansainvälinen konferenssi tarjosi näkökulmia Suomessa tehtävän koulutuksen sisältöön.

Koulutuksen sisällön, menetelmien ja rakenteen suunnittelutyössä hyödynnettiin Metropolia ammattikorkeakoulun toimintakyky- ja hyvinvointialan innovaatioprojektiryhmän esille nostamia näkökulmia ja tuotteita. Projektiryhmä tuotti opintojensa aikana hlbtq-seniorien haastattelu- ja asiantuntijarefleksiovideon. Projektiryhmä nosti aiheen esiin myös ammattikorkeakoulun sisällä tehdyllä pienimuotoisella juliste- ja blogikampanjalla. Projektiryhmä tuotti myös artikkelin Vanhustyö-lehteen.

Koulutusta kehitti vuoden aikana myös projektin osana aikainen työntekijä. Vuoden aikana järjestettiin myös kokemuskouluttajakoulutukset Tampereella ja Helsingissä. Kokemuskouluttajat osallistuivat projektin järjestämiin koulutuksiin.

Kaksiosaista koulutusta testattiin Helsingin Seniorisäätiössä sekä Diakonipiston lähihoitajaopiskelijoiden ja Diakonissalaitoksen säätiön vanhuspalvelujen työntekijöiden kanssa. Varsinaiset koulutukset järjestettiin syksyllä Helsingin Seniorisäätiön neljässä vanhainkodissa sekä Oulun Diakonissalaitoksen säätiön Vesper-kodissa, joissa koulutuksiin osallistui henkilökuntaa eri ammattiryhmistä. Koulutusta kehitettiin edelleen kerätyn palautteen perusteella.

Koulutus järjestettiin Helsingin kaupungin Oiva Akatemian pyynnöstä vanhustyön ammattilaisille (kuntoutus-, arviointi-, kotihoito, kotisairaanhoido, virkistystoiminta). Projektikoordinaattori toteutti yhdessä koulutussuunnittelijan kanssa koulutuksen Pohjois-Karjalan aikuisopiston sosiaali- ja terveystieteiden osastolle ja ammattilaisille sekä piti luennon Suomen Seksologisen seuran kevätseminaarissa.

Helsingin Seniorisäätiössä on tehty muutoksia esimerkiksi lomakkeisiin, joihin on mm. lisätty mahdollisuus valita siviilisäädyksi rekisteröity parisuhde. Seniorisäätiö on nostanut omassa viestinnässään esille aiheita.

Vuoden lopulla kartoitettiin säätiön hoitotyön johtajan kanssa erilaisia keinoja juurruttaa materiaalia ja

	<p>tietoa osaksi Helsingin Seniorisäätiön toimintaa. Projektikoordinaattori ja hoitotyön johtaja osallistuivat Super-lehden haastatteluun, jossa käsiteltiin toteutettuja koulutuksia ja yhdenvertaisuusnäkökulmaa vanhustyössä. Lehti julkaistaan 2014.</p>
<p><i>Vahvistetaan yhteistyöverkostoja sosiaali- ja terveydenhuollon vanhustyön kentällä (yksityinen, julkinen ja kolmas sektori).</i></p> <p><i>Tuodaan ammattilaiset sekä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen järjestöt yhteen seminaarien ja koulutustilaisuuksien avulla.</i></p> <p><i>Järjestetään sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuutta, ikääntymistä ja palveluntarpeita käsittelevä seminaari syksyllä 2013. Kutsutaan seminaariin aihetta tutkinut kansainvälinen vieras.</i></p> <p><i>Järjestetään keskustelutilaisuus toisen vanhuspalveluja tuottavan organisaation paikkakunnalla (todennäköisesti ODL/Oulu).</i></p> <p><i>Osallistutaan vanhustyötä ja ikääntymistä käsitteleville messuille, teemapäiville ja tilaisuuksiin näyttelyleasettajina ja puhujina.</i></p> <p><i>Tarjotaan artikkeleita vanhustyön, sosiaali- ja terveydenhuoltoalan ammattijulkaisuihin.</i></p> <p><i>Ohjausryhmätapaamiset jatkuvat (5-6 tapaamista). Otetaan tarvittaessa uusia jäseniä ohjausryhmäverkkoon.</i></p> <p><i>Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen ikääntymistä, toiveita ja palveluntarpeita käsittelevän opinnäytetyön tuloksista tiedotetaan. Muiden hankkeen puitteissa toteutettavien opinnäytetöiden tuloksista julkaistaan mahdollisuuksien mukaan artikkeleita. Opinnäytetöiden tuloksia hyödynnetään projektissa.</i></p> <p><i>Otetaan 3. painos julkaisusta Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt, vanheneminen ja palveluntarpeet sekä uusi painos projektin yleisesitteestä.</i></p> <p><i>Parisuhdekeskus Kataja ry:n Ikäihmiset -teemavuoden projektin toteutuessa jatketaan yhteistyötä.</i></p> <p><i>Jatketaan ulkomaista verkostoitumista.</i></p>	<p>Vaikuttamistyön osalta Yhdenvertainen vanhuus -projektin koordinaattori kävi Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksessa kuulemistilaisuudessa liittyen voimaan tulleeseen vanhuspalvelulain laatusuosituksiin. Laatusuosituksissa huomioitiin seksuaalivähemmistöt yhtenä vähemmistöryhmänä ensimmäistä kertaa. Projektin valmisteli avoimen lausunnon Opetushallituksen Vanhustyön osaamisen ennakoitihankkeen ryhmälle. Sisäministeriön oikeusyksikkö haastatteli projektikoordinaattoria julkaisuun, jossa käsitellään hyvien käytäntöjen luomista syrjinnän torjumiseksi.</p> <p>Yhteistyö Helsingin kaupungin kanssa poiki myös maininnan Setan ja Transtukupisteen palveluista Helsingin ikäihmisten palveluoppaaseen.</p> <p>Projektin tiedotti toiminnastaan aktiivisesti Facebook-sivunsa kautta, verkkosivuilla ja verkostokirjeessä. Verkostokirje lähetettiin kolme kertaa. Projektin teki oman profiilin Innokylään, josta vanhustyön ammattilaiset ja eri toimijat saavat ja hakevat tietoa erilaisista hyvistä käytännöistä ja toimintamalleista.</p> <p>Projektin vuonna 2012 tekemiä kartoituksia hlbtq-ikäihmisten ja Helsingin Seniorisäätiön henkilökunnan tiedoista ja toiveista käsiteltiin hlbtq-vanhuutta käsittelevässä Pohjoismaisessa tutkimusantologiassa, joka julkaistiin Tukholmassa lokakuussa.</p> <p>Referenssi Oy teki tutkimusta ikääntyneiden (55-vuotiaat ja sitä vanhemmat) eri vähemmistöryhmiin kuuluvien henkilöiden kokemasta syrjinnästä sosiaali- ja terveyspalveluissa. Projektin avusti Referenssi Oy:n tutkijaa haastateltavien löytämisessä tutkimusta varten levittämällä haastattelupyyntöä omissa kanavissa.</p> <p>Yhdenvertainen vanhuus -projekti järjesti dokumentinäytöksen ja keskustelutilaisuuden Helsinki Pride-viikolla. Tilaisuudessa katsottiin vuonna 2012 valmistunut yhdysvaltalainen Gen Silent -dokumentti. Tilaisuuteen oli kutsuttu hlbtq-ihmisiä ja vanhustyön ammattilaisia.</p> <p>Projektin osallistui useisiin eri tapahtumiin näyttelyleasettajana. Tapahtumissa pidettiin myös luentoja tietoisuuskampanjoiksi. Projektin on osallistunut vuoden aikana muun muassa Helsinki Pride -puistojuhlaan, Vanhustyö 2013 -tapahtumiin Helsingissä ja Oulussa, Geron-</p>

tologian tutkimuspäiville, Superin Lähihoitajapäiville, Parisuhdepäiville, Mielenterveysmessuille, Maa- ilma kylässä -festivaaleille ja Suomen muistiasiantuntijoiden päiville.

Eri messuille tuotettiin erilliset esitteet kukin kohde- ryhmä huomioivalla sisällöllä. Kyselyiden tuloksia esitelletti tietopostereita ja yleisjulisteita uudistettiin Setan ulkoasu-uudistuksen jälkeen.

Projektin tuottamaa materiaalia jaettiin myös Van- hustyö 2013 -tapahtumajärjestäjien verkkosivuilla sekä Suomen muistiasiantuntijoiden muistitikuilla.

Projekti on ollut esillä kohderyhmälle suunnatuissa medioissa, kuten Diakonia-lehdessä, Kotimaa24- verkkolehdessä ja Kotimaa-lehdessä, Rauhanterveh- dyksessä, Eläkeläinen-lehdessä ja Viva-lehdessä. Pro- jektikoordinaattoria haastateltiin myös Ylen Ajanta- sa-ohjelmassa.

Ohjausryhmätapaamisia oli neljä. Ohjausryhmän jä- senet tukivat aiheen valtavirtaistamista omissa orga- nisaatioissa ja niiden viestintäkanavissaan. Ohjaus- ryhmään ei otettu mukaan uusia yhteistyötahoja, kos- ka Eloisa ikä -avustusohjelman myötä syntyi uusia verkostoja ja yhteistyömahdollisuuksia.

Helsingin yliopiston sosiologian opiskelija jatkoi vuonna 2013 pro gradu -tutkielman työstämistä Hel- singin Seniorisäätiössä toteutetun kyselyn pohjalta. Tutkielma valmistuu vuoden 2014 keväällä.

Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt, vanheneminen ja palveluntarpeet -julkaisu päivitettiin ja siitä otettiin kolmas 400 kappaleen painos. Julkaisu oli tarjolla pdf-muotoisena projektin verkkosivuilla. Julkaisua jaettiin tapahtumissa vanhuspalvelujen ammattilaisil- le, palveluntuottajille sekä alan opettajille.

Projekti osallistui Kataja -parisuhdekeskuksen Ryp- pyjä ja rakkautta -projektin päätösseminaariin sekä Parisuhdepäiville näytteilleasettajina. Tämän kautta tavoitettiin kirkon, julkisen sektorin ja järjestökentän parisuhdetyön ammattilaisia. Tilaisuutta varten teh- dyissä esitteissä hyödynnettiin tutkimustietoa ja vuonna 2012 toteutetun Visioi vanhuutesi -kyselyn myötä saatuja tuloksia +50-vuotiaiden läheis- ja pa- risuhteista ja mahdollisista tuentarpeista.

Väestöliiton edustaja pyysi materiaalia projektista ja hlbtiq-teemasta IPPF:n (International Planned Pa- renthood Federation) Euroopan alueen kokouksen yhteydessä järjestettävän hlbtiq-aihetta käsittelevää seminaaria varten. Väestöliitto on IPPF:n jäsenjärjes-

	<p>tö.</p> <p>Projekti tapasi kanadalaisen homo- ja bi-miesten hyvinvointia kehittävän Prime Timers -organisaation edustajan. Tapaamisesta mainittiin järjestön lehdessä.</p> <p>Projekti osallistui pohjoismaisen hlbtq -ihmisten vanhuutta käsittelevän tutkimusantologian julkaisutalaiseuteen Tukholmassa. Tukholman kontaktien kautta saatiin tietoa muun muassa Ruotsin Sosiaalihuollin (Socialstyrelsen) tekemästä vanhuspalveluja koskevasta tutkimuksesta, joka julkaistiin marraskuussa.</p>
<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus huomioidaan sosiaali- ja terveydenhuoltoalan vanhustyön koulutuksessa. Oppisisällöissä ja opetusmateriaaleissa käsitellään sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen ikääntymiseen liittyviä kysymyksiä ja heidän erityistarpeitaan. Aihetta käsitellään projektin yhteistyökumppanin sosiaali- ja terveydenhuoltoalan opetussisällöissä (iäkkäiden hoitotyö, seniorityö). Projektissa tuotettua materiaalia hyödynnetään opetuksessa.</p> <p><i>Jatketaan koulutusyhteistyötä. Pilottikoulutuksia toteutetaan osana Metropolia Ammattikorkeakoulun vanhustyön opintokokonaisuutta sosiaali- ja hoitoalan opiskelijoille.</i></p> <p><i>Koulutusentän verkostoja vahvistetaan. Koulutuksia ja materiaalia markkinoidaan sosiaali- ja terveydenhuoltoalan kaikille koulutusasteille. Opinnot ja opinnäytetyön aiheita tarjotaan yliopistoille ja ammattikorkeakouluille (AMK, YAMK).</i></p> <p><i>Projektin internetsivuille kootaan työkalupakki vanhustyöntekijöille ja opiskelijoille.</i></p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Koulutusyhteistyötä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa jatkettiin. Projekti järjesti kaksi koulutusta vanhustyön opintojaksolla hoitotyön aikuis- ja nuorisopöskelijöille ja materiaalia hyödynnettiin muussa vanhustyön opetuksessa. Yhdenvertainen vanhuus -projekti oli esillä geronomi-opöskelijöiden työelämäpäivässä. Lisäksi projekti järjesti tietöiskun kätilö-opöskelijöille heidän pyynnöstään. Metropolia ammattikorkeakoulun sosionomiopöskelija aloitti opinnot näytetyön Haluaisin pystyä kertomaan -videon teossa syntyneen haastatteluaineiston pohjalta.</p> <p>Oulun Diakoniaopiston lähihoitajakoulutuksessa projektin sisällöt ja materiaalit olivat esillä Vanhustyön eettiset periaatteet -opintokokonaisuudessa. Jyväskylän yliopiston terveystieteiden laitoksella teema otettiin käsittelyyn Gerontologian erityiskysymykset -kurssilla. Projektin ohjausryhmän jäsen piti aiheesta alustuksen Jyväskylän yliopistolla pidetyllä pohjoismaisella intensiivikurssilla. Opöskelijoita oli Islannista ja Suomesta.</p> <p>Yhdenvertainen vanhuus -projektin sivustoa uudistettiin osana Setan verkkosivustouudistusta. Sivuille rakennettiin Vanhustyön tietökirjasto, joka toimii työkalupakkina vanhustyöntekijöille ja opöskelijöille. Tietökirjasto koostuu kuudesta tietöartikkelista, jotka käsittelevät sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuutta, salattua ja julkista minää, vanhustyön osaamistarpeita, yhdenvertaisuutta tukevia hyviä käytänteitä, lainsäädäntöä ja tukimateriaalia. Kokonaisuuden suunnittelussa hyödynnettiin aivoriititapaamisia, ohjausryhmäkeskusteluja ja koulutuksissa esiin nousseita kysymyksiä. Artikkelit valmistuvat vuoden 2014 aikana.</p>
<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Tietöisuus ihmisen sukupuolen ja seksuaalisen suun-</p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Videon tuottaminen aloitettiin vuoden alussa haasta-</p>

tautumisen moninaisuudesta lisääntyy ikäihmisten keskuudessa.

DVD:n/videon tuottaminen aloitetaan.

Tarjotaan juttuaiheita ikäihmisille suunnatuille aikakauslehdille ja sanomalehdille.

teltavien rekrytoinnilla. Tarjouskilpailun perusteella tekijöiksi valittiin Martu Väisänen tiimeineen (kuvaa- ja Ville Pohjonen ja graafikko Johanna Kylli). 20 minuutin pituinen video valmistui vuoden lopulla ja se tekstitettiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Videota tilattiin dvd-muodossa 500 kappaletta. Videon julkaisu päätettiin järjestää tammikuussa 2014.

Yhdenvertainen vanhuus -projekti näkyi myös ikäihmisille suunnatuissa medioissa. Artikkelijulkaistiin muun muassa Viva-lehdessä.

3. Tuki ja voimaannuttava toiminta lisääntyy eri puolilla maata

Setan palvelutoiminnan periaatteet: Setan palvelutoimintaa ohjaavat arvot ovat sukupuolen variaation ja erilaisten perhemuotojen hyväksyminen, asiakkaiden itsemääräämisoikeuden kunnioitus ja omatoimisuuden edistäminen, ihmisoikeus- ja yhdenvertaisuusnäkökulma sekä sosiaalityön ammattietiikka.

Setan palvelujen rakenne: Valtakunnallisen Setan Transtukipiste tarjoaa yksilöasiakastyötä ja yhteisöllistä vertaistukitoimintaa sukupuolivähemmistöihin kuuluville ja heidän läheisilleen. Transtukipisteen palvelut ovat Suomessa ainutlaatuisia. Muita vastaavia palveluja asiakasryhmille, joiden kanssa Transtukipiste työskentelee, ei järjestä mikään muu tahon.

Setan jäsenjärjestöt tarjoavat vertaistukitoimintaa sekä neuvonta- ja sosiaalipalveluja seksuaali- ja sukupuoli-vähemmistöihin kuuluville ja heidän läheisilleen. Setan nuorisotyö tukee seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ja sateenkaariperheissä elävien nuorten hyvinvointia koulutus- ja kehittämistoiminnan kautta ja tukemalla jäsenjärjestöjen voimaannuttavaa nuorisotyötä.

3.1 Yhdenvertaisuudesta ja Setan toiminnasta on tietoa hlbtq-ihmisille ja heidän läheisilleen

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Setan nettisivut ovat nykyaikaiset ja tarjoavat ajantasaista tietoa Setan toiminnasta ja seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuudesta kaikille Setan kohderyhmille.

Seksuaali- ja sukupuoli-vähemmistöille on tarjolla internetin yhteisöpalveluja, joiden kautta voi käydä keskustelua sekä saada tietoa ajankohtaisista hlbtq-kysymyksistä ja Setan toiminnasta.

Setalla on Facebook-sivu, jonka kautta Seta tiedottaa toiminnastaan ja jolla käydään keskustelua. Sivujen seuraajamäärää (syksyllä 2012 noin 10700 seuraajaa) kasvatetaan vuoden aikana. Seta toimii aktiivisesti keskustelunavaajana Facebookin ja Twitterin välityksellä.

Setan toiminnasta on tarjolla aiempaa enemmän tietoa ruotsiksi ja englanniksi.

Uudistetaan nettisivut kokonaisuudessaan toimimaan tehokkaammin yhteen internetin yhteisöpalveluiden ja nykyaikaisen internetin käytön kanssa. Rakennetaan sivut eri kohderyhmät huomioiden.

Transtukipiste kehittää yhteistyössä Setan tiedottajan kanssa Transtukipisteen tiedotusta ja näkyvyyttä sosiaalisissa medioissa. Kotisivuille laaditaan uusia

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Seta ja Transtukipiste julkaisivat uudet ajantasaiset verkkosivut vuoden lopussa. Sivustot uudistettiin suunnitelmien mukaan käyttäjäkohderyhmät huomioiden. Yhdenvertainen vanhuus -projektin sivustoa uudistettiin samassa prosessissa. Transtukipisteen verkkosivuille luotiin Transtukipisteen toiminnan kohderyhmät huomioiden uusia kokonaisuuksia, joita täydennetään vuonna 2014.

Facebook-sivujen sekä Twitter-tilin seuraajamäärät kasvoivat entisestään. Twitteriä käytettiin monipuolisesti keskustelun synnyttämiseen sekä seminaaripuheenvuorojen ja muiden tilaisuuksien referoimiseen ja kommentoimiseen. Setan nuoret -Facebook-sivun seuraajamäärä kaksinkertaistui vuoden aikana. Transtukipisteen Facebook-sivu keräsi vuoden aikana seuraajia 322. Setan Facebook-sivua seurasi vuoden loppulla yli 14 000 ihmistä.

Setan keskustelufoorumi avattiin uudelleen kesäkuussa ja keskustelualueille rekrytoitiin vapaaehtoiset ylläpitäjät. Loppuvuoden aikana arvioitiin foorumin tarpeellisuutta ja toimivuutta. Foorumi koettiin tarpeelliseksi ja nykyinen järjestelmä toimivaksi, joten foorumin ylläpitämistä päätettiin jatkaa. Transtukipisteen foorumialueita ei avattu uudelleen, sillä vastaavia vertaistukifoorumeita on jo Suomessa. Foorumi jatkoi sateenkaariperheiden vertaisfoorumina.

sisältöjä. Transtukupisteen kotisivuista uudistetaan lukijaystävällisemmät eri kohderyhmille osana Setan nettisivu-uudistusta. Transtukupisteen visuaalinen ilme uudistetaan osana Setan ulkoasu-uudistusta.

Setan ja Transtukupisteen nettisivujen materiaalia käännetään soveltuvin osin ruotsiksi ja mahdollisuuksien mukaan englanniksi ja vähemmistökielillä.

Verkkosivujen uudistuksen yhteydessä arvioidaan oman keskustelufoorumin tarpeellisuus ja tarkoituksenmukaisuus.

Transtukupiste järjestää transnuorille netin kautta toimivan vertaistukifoorumin sekä Messenger-päivystyksen ja ylläpitää yleistä keskustelualuetta TransFoorumia.

Luodaan englanninkielinen Twitter-tili kansainväliseen viestintään

Uudistetaan nettisivujen kieliversiot. Lisätään ruotsin- ja englanninkielistä viestintää harkinnan mukaan kannanottojen ja tiedotteiden osalta.

Setan nuorisotyön ja hlbtq-nuorten näkyvyyttä verkossa lisätään edelleen Setan nuoret -Facebook-sivun kautta.

Transtukupiste tarjosi Skype-päivystystä nuorille.

Vuoden aikana tuotettiin Setan yleisesittelyteksti, joka käännettiin englanniksi ja venäjäksi. Englanninkielinen käännös jalostettiin esitteeksi. Verkkosivuuudistuksen yhteydessä lisättiin ruotsin ja englanninkielisten sivujen sisältöjä sekä tuotettiin myös venäjänkielinen sivu. Sukupuolen moninaisuus -opas käännettiin vuoden aikana ruotsiksi.

Setassa työharjoittelun suorittanut suomen kielen opiskelija teki kyselyn Suomessa asuvien venäjää puhuvien hlbtq-ihmisten toiveista.

Seta kutsuttiin esittäytymään hyvänä esimerkkinä kaksikielisyyden toteuttamisesta arjessa sosiaali- ja terveysalan järjestöjen Språktalko-projektin seminaariin. Esittäytyminen peruuntui sairastapauksen vuoksi.

Yhdenvertainen vanhuus -projektista tiedotettiin aktiivisesti jäsenjärjestöille ja sidosryhmille kaikissa Setan viestintäkanavissa.

Setan jäsenjärjestö Regnbågsankan palkitsi pääsihteerin Aija Salon kunniamaininnalla Guldankanhuomionosoitusten yhteydessä Regnbågshelgen-tapahtumassa hlbtq-ihmisoikeustyöstä ja kaksikielisyyden edistämisestä.

Nuorten voimauttaminen

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Nuorille on tarjolla seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuudesta asiallista ja ajanmukaista tietoa, joka tukee myönteisen minäkuvan muodostamista ja rohkeutta olla oma itsensä sekä vähentää seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuvia ennakkoluuloja.

Seta jatkaa Rakkaus on rakkautta -nuorisomateriaalisarjan levittämistä. Sarjaan kuuluvista julisteista otetaan lisäpainos.

Suvaitsevaisuudesta yhdenvertaisuuteen -hankkeessa tuotetaan uutta koulumaailmaa puhuttelevaa materiaalia sekä sähköiseen että painettuun muotoon.

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Rakkaus on rakkautta -sarjan julisteista otettiin alkuvuodesta lisäpainos. Sarjaan kuuluvat esitteet loppivat kesken jo alkusyksystä, eikä lisäpainosta voitu kustannussyistä ottaa. Loppuvuodesta tuotettiin suosituksen esitteen kevyempi versio ja sitä painettiin vuoden lopulla 7500 kappaletta. Esitteen uudistamisen yhteydessä sen kuvastoa uudistettiin.

Vuoden aikana tuotettiin Suvaitsevaisuudesta yhdenvertaisuuteen -hankkeen Normit nurin! -kampanjamateriaaliksi suomen- ja ruotsinkielisiä esitteitä sekä julisteita. Julisteista otettiin syksyllä lisäpainos. Verkkosivut tarjosivat tietoa normeista ja niiden purkamisesta suomeksi ja ruotsiksi.

Joulukuussa julkaistiin suomenkielinen versio kasvatustalouden ammattilaisille suunnatusta normikriittisyyden käsikirjasta ”Älä olet!” , jonka ruotsinkielinen

käännös valmistuu 2014. Painetut materiaalit löytyvät myös sähköisinä. Kaksikieliset normit.fi/normer.fi -nettisivut avattiin helmikuun alussa. Materiaalit antavat nuorille ja ammattilaisille välineitä ulkopuolistavien normien tunnistamiseen ja kyseenalaistamiseen. Materiaaleissa käsitellään paitsi sukupuolta ja seksuaalista suuntautumista sääteleviä normeja myös muita normeja, kuten ihonväriä, vakaumusta, ikää, toimintakykyä tai yhteiskuntaluokkaa.

Seta toteutti yhteistyössä Hesetan kanssa Normisuhde?/Suhdenormit? -nimisen työpajan Helsingin nuorisosiainkeskuksen Happypsexi -tapahtumassa huhtikuussa.

3.2 Nuorten hyvinvoinnista on uutta tietoa nuorten kanssa toimiville

Hyvinvoiva sateenkaarinuori -projekti

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistönuorten tarpeista on tuoretta tietoa. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat ja sateenkaariperheissä elävät nuoret otetaan huomioon nuorten parissa tehtävässä työssä. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat tai sateenkaariperheessä elävät nuoret voivat osallistua nuorisotoimintaan ja koulumaailmaan yhdenvertaisina ja omana itsenään ja saada siitä tukea itsenäiselle kehitykselleen ja itsetunnon kehittymiselle.

Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelman täytäntöönpanon avustusta saanut kehittämishanke Hyvinvoiva sateenkaarinuori käynnistyy tammikuussa. Hanke toteutetaan yhteistyössä Nuorisotutkimusseuran kanssa. Hankkeessa kerätään kvantitatiivista tietoa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien nuorten hyvinvoinnista, joiden perusteella valmistellaan selvitys tilanteesta, suosituksia sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille sekä moninaisuuden huomiointiseksi yleisessä nuoriso- ja terveystutkimuksessa. Nuorisotutkimusseura toimii kuudeksi kuukaudeksi palkattavan projektityöntekijän työnantajana. Teemalla järjestetään seminaari yhteistyössä Ruotsalais-suomalaisen kulttuurikeskus Hanasaaren kanssa syksyllä 2013.

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Hyvinvoiva sateenkaarinuori -hankkeessa kerättiin yhdessä Nuorisotutkimusseuran kanssa ainutlaatuisia tietoja hltiq-nuorten hyvinvoinnista Suomessa.

Hanke toteutti Setan ja Nuorisotutkimusseuran asiantuntijoiden sekä tutkija Jukka Lehtosen tuella laajan sähköisen kyselyn, johon vastasi yli 1600 15–25 -vuotiaasta nuorta. Kysely oli avoin myös sitä vanhemmille ja vastaajamäärä oli kaikkiaan noin 2400.

Tulokset koottiin ruotsinkieliseen tutkimusraporttiin Hur mår HBTIQ-unga i Finland?, joka julkaistiin kaksikielisessä seminaarissa Ruotsalais-suomalaisessa kulttuurikeskus Hanasaareissa marraskuussa. Raportin suomenkielinen versio valmistuu alkuvuodesta 2014. Hankkeelle myönnettiin jatkorahoitus.

Projektityöntekijän työnantajana toimi Nuorisotutkimusseura.

3.3 Jäsenjärjestöt saavat tukea koulutus- ja vertaistoiminnalleen

Tuki jäsenjärjestöjen koulutustoiminnalle

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Seta jäsenjärjestöineen tavoittaa nuoria heidän omis-
sa ympäristöissään. Nuoret saavat asiallista tietoa
seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninai-
suudesta ja yhdenvertaisuudesta ja pääsevät keskuste-
lemaan suoraan Setan kouluttamien kouluttajien
kanssa.

*Setan kouluttamat jäsenjärjestöjen vapaaehtoiset
toteuttavat koulutusvierailuja kouluissa, nuorisoti-
loissa ja leireillä. Koulutusten yhteydessä jaetaan
Setan tuottamaa, nuorille suunnattua materiaalia.*

*Seta tukee jäsenjärjestöjen koulutustoimintaa autta-
malla koulutusten markkinoinnissa, järjestämällä
kouluttajakoulutuksia sekä jakamalla koulutusmate-
riaalia. Vuonna 2013 järjestetään kolme viikonlopun
mittaista kouluttajakoulutusta, joista yksi on tarvitta-
essa ruotsinkielinen.*

*Jäsenjärjestöjen kouluttajille järjestetään kaksi päi-
vän mittaista täydennyskoulutusta, joiden teema
määritetään kouluttajien tarpeiden perusteella.*

*Jäsenjärjestöjä tuetaan laatimalla koulutusten mark-
kinointiin mallikirje ja auttamalla sen levittämässä.*

*Jäsenjärjestöt hoitavat oman alueensa kouluvierailut,
Seta paikkaa lähialueiden järjestöjä resurssiensa
puitteissa sekä pyydettyä vastaanottaa vierailijoi-
ta omiin tiloihinsa.*

*Keväällä järjestetään protu-koulutus, jolla varmiste-
taan jäsenjärjestöjen valmiudet vastata Prometheus-
leirin tuki ry:n vierailupyyntöihin.*

*Seta ylläpitää kontakteja mahdollisten rippileirivie-
railujen tiimoilta.*

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Setan jäsenjärjestöt toteuttivat vuoden aikana lukuisia
kouluvierailuja ja nuorisotalovierailuja.

Seta järjesti vuoden aikana yhteensä seitsemän kou-
luttajakoulutusta. Kolme koulutusta järjestettiin Hel-
singissä, joista yksi ruotsinkielinen Regnbågsankanin
kanssa, ja muut Varkaudessa, Tampereella, Jyväsky-
lässä ja Lappeenrannassa. Vuoden aikana järjestettiin
yksi täydennyskoulutus, jonka aiheena oli transsuku-
puolisuus ja transgenderiys/muunsukupuolisuus.

Setan jäsenjärjestöt Regnbågsankan ja Regnbågsfyren
järjestivät omat vapaaehtoisokouluttajien koulutukset.
Seta osallistui niihin kouluttajana.

Koulutustoiminnassa luotiin kaksi uutta koulutusko-
konaisuutta. Vuoden aikana toteutettiin kokemuskou-
luttajakoulutus, joka järjestettiin Tampereella ja Hel-
singissä. Lisäksi järjestettiin kertauskurssi, jota ei lo-
pulta toteutettu pienen osallistujamäärän vuoksi.

Koulutusten markkinoimisessa tuettiin jäsenjärjestöjä
niiden yksilöllisten tarpeiden mukaan. Setan vapaaeh-
toiskouluttajat pitivät yhteyttä Setan kouluttajat –
Facebook-ryhmän avulla.

Setan koulutusesitteet uudistettiin ja yhdistettiin. Uu-
dessa esitteessä markkinoidaan myös jäsenjärjestöjen
koulutustoimintaa.

Setan vapaaehtoisokouluttajien materiaali uusittiin se-
kä sisällön että ulkoisen ilmeen osalta. Uutta materi-
aalia jaettiin kaikissa koulutustapahtumissa.

Moninaisuus on meissä -dvd:tä jaettiin kullekin jä-
senjärjestölle 100 kappaletta jäsenjärjestöjen omaksi
koulutusmateriaaliksi ja omalla alueella levitettäväk-
si.

Setan toteutti muutamia kouluvierailuja Kymenlaak-
sossa sekä vastaanotti muutamia koululaisryhmiä ti-
loihinsa. Seta vastaanotti ja toteutti myös poikkeuk-
sellisen suuren koulutustilauksen (7 oppituntia Kruu-
nunhaan 9-luokkalaisille).

Protu-vierailijakoulutus toteutui suunnitellulla taval-
la. Rippileireille ei tullut vierailupyyntöjä.

Tuki vertaistoiminnalle

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistönuorten vertaistoiminnan saatavuus eri puolella Suomea parantuu. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistönuorille ympäri maata on tarjolla asiallista tietoa ja turvallisia samastumisen kohteita. Jäsenjärjestöillä on nuorten toiminnalleen riittävä määrä koulutettuja ohjaajia. Nuortenryhmien ohjaajia on myös paikkakunnilla, joilla hlbtqi-nuorille ei ole vertaistoimintaa ennestään.

Seta tukee jäsenjärjestöjensä nuorille suunnatun vertaistoiminnan järjestämistä ja kehittymistä.

Nuortenryhmien perustamista uusille paikkakunnille tuetaan myöntämällä jäsenjärjestöjen kautta toiminnan käynnistämiseksi starttirahaa sekä nuorisotyön koordinaattorin ohjauksella paikalla.

Vuoden aikana järjestetään viikonlopun mittainen ryhmäohjaajakoulutusta yhteistyössä Nuorisoyhteistyö Seitin kanssa sekä viikonlopputapaaminen nuortenryhmäohjaajille ja muille jäsenjärjestöjen nuorille aktiiveille.

Transtukipisteen vapaaehtoisia koulutetaan ryhmänohjaustaidoista.

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Setan jäsenjärjestöjen ylläpitämien nuorten vertaistoiminnien määrä pysyi valtakunnallisesti suunnilleen samana kuin edellisellä vuonna. Nuorisotyön Lanuke-hankkeiden edellyttämien panostusten takia nuorisotyön koordinaattori pystyi käyttämään vertaistoiminnan tukeen aiempaa vähemmän aikaa. Nuorisotoimikunnan kokousten pitäminen eri paikkakunnilla osoittautui hyväksi täydentäväksi tavaksi tukea paikallista nuortentoimintaa.

Starttiraha-avustusta ei haettu Setalta lainkaan vuonna 2013.

Nuortenryhmäohjaajakoulutus järjestettiin yhteistyössä Lahden Setan kanssa Lahdessa 6.–7.4. Koulutusohjelman toteutti projektipintoina ammattikorkeakouluharjoittelija. Koulutus järjestettiin samalla kertaa nuorisotoimikunnan kokouksen kanssa, mikä osoittautui toimivaksi ratkaisuksi. Koulutusyhteistyö Nuorisoyhteistyö Seitin kanssa ei toteutunut tästä toteutustavasta johtuen.

Syysyksi kaavailtua nuortenryhmien ohjaajien ja nuorten aktiivien yhteistä viikonlopputapaamista ei pystytty taloudellisista ja työajallisista syistä toteuttamaan.

Sateenkaarinnuorten voimauttaminen

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvien nuorten omaehtoinen toiminta lisääntyy.

Kehitetään edelleen seksuaali- ja sukupuolivähemmistönuorten mahdollisuuksia aktivoitua valtakunnallisella tasolla yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Nuorisotoimikunnan kautta Seta lisää seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuuden sekä oman nuorisotyönsä näkyvyyttä nuorten keskuudessa.

Kannustetaan ja tuetaan jäsenjärjestöjen nuoria omaehtoisten hankkeiden toteuttamisessa tiedottamalla rahoitusmahdollisuuksista ja kommentoimalla hankesuunnitelmia.

Nuorisotoimikunta nimetään vuoden alussa ja toimintaa toteutetaan ja kehitetään aktiivisesti koko vuoden. Nuorisotoimikunnan painopisteinä 2013 ovat

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Setan nuorisotoimikuntaan valittiin tammikuussa kymmenen jäsentä eri puolilta maata. Nuorisotoimikunta on vuoden aikana kokoustanut Helsingissä, Lahdessa ja Jyväskylässä sekä kolmesti Skypen kautta. Toimikunta piti yhteyttä kokousten välillä omassa Facebook-ryhmässä.

Nuorisotoimikunnan jäsenet ovat aktiivisesti toimineet Hyvinvoiva sateenkaarinnuori -kyselyn ja Setan verkkosivu-uudistuksen suunnittelussa, yhteydenpidossa nuortenryhmien ohjaajiin sekä edustaneet Setaa tapahtumissa sekä Suomessa että kansainvälisesti. Nuorisotoimikunta tiedotti toiminnastaan Setan nuoret -Facebook-sivun kautta.

Kaksi nuorisotoimikunnan jäsentä osallistui Setan kautta YES6 -hankkeen järjestämään mediavaikuttamiskoulutukseen.

yhdenvertaisuus koulussa sekä nuorten edunvalvonta ja vaikuttaminen. Toimikunnan kokoukset järjestetään eri puolilla Suomea, jotta nuorisotoimikunta voi samalla tutustua paikallisiin toimijoihin ja tukea näitä.

Nuorisotoimikunta suunnittelee ja toteuttaa syksyllä jäsenjärjestöjen ja uusien nuortenryhmien nuorille aktiiveille suunnatun viikonlopun.

Setan toiminnassa olevia nuoria osallistui Setan vierailuun tasavallan presidentti Sauli Niinistön luona Mäntyniemessä.

Seta tiedotti 13–18-vuotiaiden nuorten mahdollisuudesta hakea lapsiasiavaltuutetun Nuoret neuvonantajat -ryhmään. Ainakin kaksi Setan piirissä toimivaa nuorta haki ja valittiin vuoden 2013 lopussa ryhmän jäseniksi.

3.4 Sukupuolivähemmistöihin kuuluville on tarjolla yksilöasiakaspalvelua ja perheiden tukea

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Transihmisille, sukupuoliristiriitaa kokeville, intersukupuolisille ja heidän perheenjäsenilleen on olemassa sensitiivisiä ja asiakaslähtöisiä, voimauttavia tukipalveluja.

Transtukipiste järjestää sähköpostineuvontaa ja puhelinpäivystystä 4 tuntia viikossa.

Transtukipiste tarjoaa yksilöille tukijaksoja identiteettityöskentelyyn, ihmissuhdepulmiin, sosiaalisiin vaikeuksiin, voimakkaaseen vähemmistöstressikokemukseen tai muihin haastaviin elämäntilanteisiin 1-10 käyntikertaa, tarvittaessa myös pidemmän tukijakson tai lisäkäyntejä sovittuna. Tavoite on auttaa asiakasta esimerkiksi sukupuolirikokemuksen jäsentämisessä sekä hänelle sopivien ainutkertaisten ratkaisujen löytämisessä sukupuoliristiriitaan ja koettuihin elämän ongelmiin. Asiakasperhe voi tulla Transtukipisteelle haluamassaan kokoonpanossa.

Tarvittaessa työntekijät tekevät kotikäyntejä.

Pariskunnille ja monisuhteisille tarjotaan 1-15 käyntikertaa konsultaatiota suhdepulmiin.

Tarvittaessa voidaan työskennellä myös päiväkodin, laajemman sukuyhteisön tai koulun kanssa sekä osallistua muihin verkostotapaamisiin. Työntekijät jakavat tietoa läheisille ja yhteisöille.

Transtukipiste järjestää transnuorille Messenger-päivystyksen.

Transtukipiste tiedottaa sosiaalisessa mediassa ja kotisivuilla yhteisöllisyyttä edistävällä tavalla.

Transtukipiste perustaa uuden vertaistukeen perustu-

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Transtukipiste tarjosi puhelin- ja sähköpostineuvontaa, Skype-chat -tukea nuorille ja maksutonta keskusteluapua. Transukipisteeltä haettiin apua itselle tai perheelle yhteensä 1601 kertaa. Näistä yhteydenottoista 1246 oli puheluita ja sähköposteja, 301 asiakasvastaanottokäyntiä, 42 Skype-chat -päivystystä, 10 yhteydenottoa Facebookin kautta ja kaksi lausuntoa asiakkaiden pyynnöstä.

Asiakkaat tarvitsivat tukea identiteettityöhön, ulostuloon perheelle, transihmisyyden käsittelyyn parisuhteessa ja perheen lasten kanssa, koulukiusaamisesta toipumiseen, rakkaussuruihin, syrjäntäpelkoihin sekä masennus- ja ahdistusoireisiin ja itsetuhoisuuteen, jotka olivat yhteydessä sukupuoliristiriitaan.

Tietoa etsittiin sukupuoli-identiteetin tutkimuksiin hakeutumisesta, tutkimus- ja hoitoprosessista, eri maiden hoitokäytännöistä (maastamuutto- ja maahanmuuttotilanteissa). Monet halusivat rauhassa pohdiskella omaa sukupuoltaan ja mahdolliseen tutkimus ja hoitoprosessiin lähtemistä ja sen vaikutuksia elämään ja elämänlaatuun. Asiakkaat kaipasivat tukea ja näkökulmia siihen, miten menetellä koulussa, opinnoissa, työpaikalla tai terveystalveissa, jotta heidän tarpeensa huomioitaisiin.

Erityisesti nuorten, mutta myös aikuisten, kanssa suunniteltiin ja kirjoitettiin yhdessä kirjeitä läheisille, jotta omasta sukupuolirikokemuksesta kertominen helpottuisi.

Pari- ja perhetyössä edesautettiin perheenjäsenten keskinäistä dialogia, yhteyden syvenemistä, ja että rakkaus ja välittäminen tulivat perheessä näkyviksi kriisinkin keskellä. Autettiin perheenjäseniä ilmaistamaan kokemuksiaan, kun perheen lapsi, puoliso tai

van keskustelualueen translasten ja -nuorten vanhemmille.

vanhempi oli kertonut toisille olevansa trans. Asiakkaiden kanssa käsiteltiin hämmennystä, hylkäämisen pelkoa, loukkaantumisia, transprosessin vaikutuksia parisuhteeseen tai voiko parisuhde jatkua ja lasten huolia, ennakkoluuloja, stigmaa, sekä vanhempien huolia nuorensa tulevaisuudesta ja eri perheen jäsenten tarpeita.

Uuden keskustelualueen ylläpitämistä ei aloitettu Setan foorumilla resurssien puutteen vuoksi.

3.5 Sukupuolivähemmistöihin kuuluville on tarjolla voimauttavaa yhteisötyötä

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Transtukipisteen yhteisötyö saa aikaan ryhmätilanteita ja muita kohtaamisia, joissa ihmiset voivat oppia toisiltaan, antaa ja saada vertaistukea ja rakentaa vertaisverkostoa. Saadaan aikaan myönteisiä muutoksia ihmisten elinolosuhteisiin yhdessä tekemällä.

Transtukipiste käynnistää uuden vertaisryhmän henkilöille, jotka ovat käyneet läpi sukupuolen korjausprosessin. Transyhteisölle tiedotetaan yhteisötyöstä kotisivuilla ja tapahtumaesittein.

Transtukipiste järjestää 2013 seuraavat säännöllisesti kokoontuvat ryhmät:

- yhteisölliset kahvi-illat 50 krt
- jätkäryhmä transmiehille 9 krt
- naisten ryhmä transnaisille 9 krt
- transgender-ryhmä 9 krt
- nuorten tapaamiset (13–17 -vuotiaille) 4 krt
- vanhempien, sisarusten ja muiden läheisten tukiryhmä 9 krt
- kumppaneiden vertaisryhmä 9 krt
- transvestiittien yhteisölliset illat 22 krt

Transtukipiste järjestää myös:

- voimavarakurssin viikonloppuleirinä yhteistyössä Trasek ry:n kanssa
- TransHelsinki 2013 -tapahtuman yhteistyössä Trasek ry:n, Dreamwear club ry:n ja Amnesty Internationalin Suomen osaston kanssa
- teemailtoja asiakastoiveita kuullen
- ohjelmaa Helsinki Pride -viikolle
- tukea ja kiitosjuhlan vapaaehtoistyöntekijöille

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Transtukipisteen yhteisötyö oli osallistavaa ja voimauttavaa työntekijöiden ja vapaaehtoisten yhdessä tekemistä, kokemusasiantuntijuuden hyödyntämistä työprosesseissa sekä tilan rakentamista vertaistuelle.

Ryhmätoiminta ja yhteisöllinen työ toteutettiin suunnitellusti. Kontakteja ryhmätoiminnassa ja yhteisöllisessä tuessa oli vuoden aikana 2 382 kappaletta. Vertaistukiryhmissä oli 1 391 käyntiä ja yhteisöllisissä tapahtumissa oli 487 osallistujaa. Kontakteja liittyen yhteistyöhön aktivistien ja vapaaehtoisten kanssa oli 504.

Ainoa poikkeus suunniteltuun oli, että uutta asiakkaiden toivomaa ryhmää korjaushoitoa läpikäyneille ihmisille ei ollut resurssien puitteissa mahdollista perustaa. Ryhmätoimintaa kehitettiin ja kävijämäärät kasvoivat edellisestä vuodesta. Transtukipisteellä kokoontuivat avoimet ja ohjatut vertaistukiryhmät transsukupuolisille naisille, transsukupuolisille miehille, muunsukupuolisille, kumppaneille, vanhemmille/läheisille ja nuorille kerran kuukaudessa. Yhteisöteatteri kokoontui viikoittain syyskautena 2013. Vapaaehtoisten ohjaamia yhteisöilloja pidettiin joka viikko.

Transtukipiste hyödynsi ryhmissä sekä ammatti-ohjaajia että vertaisohjaajia. Nuorten ryhmässä oli työntekijän työparina sekä transmaskuliini että transfeminiini vertaisohjaaja, jotta nuorilla olisi esikuvia ja roolimalleja. Ryhmätoimintaa kehitettiin yhä osallistavammaksi. Ryhmäläiset aktivoituivat osin itse suunnittelemaan ja tuottamaan ryhmien sisältöjä ja toteuttamaan muita, ryhmän ulkopuolisia tapahtumia ja tapaamisia. Kumppaneiden ryhmä tuotti ryhmäkerhotojen ohella tiedotusmateriaalia sarjakuvan muodossa ja järjesti maskuliinisuutta tutkivan Kingit-työpajan.

Ryhmäläisten toiveita kyseltiin usein, pelisäännöt olivat läpinäkyviä ja niistä muistutettiin turvallisen ja luottamuksellisen ilmapiirin rakentamiseksi.

Ryhmissä käsiteltiin osallistujien identiteettipohdintaa, lähisuhteita, elämäntilanteita sekä tunnistettiin ja kehitettiin hyvinvointia tukevia toimintatapoja. Keskusteluissa purettiin vähemmistöstressiä eli sukupuolivähemmistöihin kohdistuvien ennakkoluulojen ja syrjinnän vaikutuksia ryhmäläisten ja heidän läheistensä elämään. Läheisten ryhmässä vanhemmat ja sisarukset käsitelivät omia tunteitaan ja ajatuksiaan sekä saivat ja antoivat toisille arvokkaaksi koettua tietoa ja tukea.

Transtukipiste järjesti yhteistyössä Trasek ry:n kanssa perinteisen voimavaraleirin 23.–25.8. Parkanossa. Leiri oli suunnattu sekä transihmisille että heidän läheisilleen. Kurssilla toteutettiin 11 pienryhmäkeskustelua osallistujien itse toivomista aiheista, kaksi työpajaa sekä retki luonnonsuojelualueelle, aamuliikuntaa, kyselytunti, yhteinen illanvietto ja saunomista transsensitiivisin saunakäytännöin. Työpajoissa kirjoitettiin kirje läheiselle ja vahvistettiin omaa sukupuolta käytännön harjoitusten avulla. Leirille osallistui 46 ihmistä.

Transtukipiste järjesti yhdessä Setan, Trasekin, Dreamwear Club ry:n, Sateenkaariperheiden ja Amnestyn Suomen osaston kanssa TransHelsinki 2013-tapahtumaviikon 19.–24.11. TransHelsinki on valtakunnallinen tapahtuma, jossa on transihmisille ja heidän lähipiirilleen suunnattua ohjelmaa sekä kaikille avoimia seminaareja. Viikon tavoitteena oli antaa ääni luovuudelle, tiedolle ja kokemukselle, joita sukupuolivähemmistöillä läheisineen on.

Tapahtumaviikolla järjestettiin Transihmisyyttä ja separatistiset tilat -keskustelutilaisuus, Miten transihmisyyttä näkyy perheessä -chat ja verkkoluento Miten puhua lasten kanssa sukupuolen moninaisuudesta, keskustelutilaisuudet nuorten vaikutusmahdollisuuksista sekä sukupuolen moninaisuudesta ja lasten saamisesta perheisiin, joissa on sukupuolen moninaisuutta. Lisäksi viikon aikana oli kolme seminaaria, joista ensimmäinen käsiteli itsemääräämisoikeutta juridisen sukupuolen vahvistamisessa ja toinen käsiteli työelämäkysymyksiä. Lauantaina järjestettiin perinteinen yhteisöseminaari. Yhteisöseminaarissa Kirjan talolla kuultiin esityksiä, joissa hyödynnettiin sukupuolen tutkimusta ja transihmistien elämäkokemusta sekä pohdittiin, mikä mahdollistaa osallisuuden kokemista.

TransHelsingin ohjelmaan kuului perjantai-iltana

Lens Politica -dokumentinäytös, jossa katsottiin Jotain siltä väliltä ja Brothers. Perjantaina järjestettiin päihteettömät Utopia-kollektiivin iltabileet toimintakeskus Hapessa.

Transtukipiste toimi Helsingin seudun Setan yhteistyökumppanina Pride-tapahtuman sukupuolivähemmistöille suunnatun ohjelman järjestäjänä. Transtukipisteellä pidettiin avoin yhteisöilta, Dreamwear Clubin kahvi-ilta ja nuorten tapaaminen. Transtukipiste kannusti toimintansa piirissä olevia osallistumaan yhdessä Pride-kulkueeseen.

Transtukipisteen vapaaehtoisille järjestettiin kiitosjuhla ja naistenpäivänä transfeminiinit kutsuttiin juhlistamaan naiseutta ja jakamaan kokemuksia vertaistuen hengessä. Kesäkuussa järjestettiin valokuvanäytely, jossa esiteltiin naismaskuliinisuutta ja transmaskuliinisuutta Kingit-työpajassa syntyneiden muotokuvien avulla.

Työntekijät pitivät yhteyttä vapaaehtoistyöntekijöihin, kutsuivat koolle suunnittelukokouksia, koordinoivat tapahtumia ja kävivät tarvittaessa työnohjauksellisia keskusteluja vapaaehtoisten kanssa.

Yhteistyön myötä osallistujat saivat kokemuksia osallisuudesta ja toimijuudesta, mikä on merkittävää ihmisryhmille, jotka ovat kokeneet paljon ulossulkeamista ja torjuntaa sekä valintojen ja oikeuksien rajoittamista. Moni toimintaan osallistunut sai kokemuksia, miten voi olla toisille ja yhteisölle hyödyksi ja tämä vahvisti merkityksellisyyden tunnetta elämässä ja itsetuntoa. Pride oli tapa vahvistaa yhteisöllisyyttä ja mukana olijoiden omanarvontunnetta ja vähemmistöjen näkökulmien julkista ilmaisua ja avoimuutta.

4. Seta on dynaaminen, kuunteleva ja vaikuttava organisaatio

Ylätavoite: Setan yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja näkyvyys kasvavat. Setan työ on laadukasta ja tavoittaa ihmisiä jäsenjärjestöissä, sidosryhmissä, päättäjien keskuudessa ja yhteiskunnassa laajemmin. Seta on mielekäs työpaikka, jossa työntekijät voivat hyvin.

4.1 Tarkoituksenmukainen ja riittävästi resursoitu organisaatorakenne

Toiminnan vaikuttavuus

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Setan vaikuttamistyö on ammattimaista, strategista ja asiantuntevaa ja siihen on käytettävissä riittävästi resursseja.

Setan viestintä on suunniteltua, oikea-aikaista ja kohderyhmät huomioivaa. Seta vahvistaa imagoaan ihmisoikeusjärjestönä sekä yhtenäisyyttä luovana kattojärjestönä. Setan nykyaikaiset nettisivut tarjoavat ajantasaista tietoa Setan toiminnasta ja seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuudesta kaikille Setan kohderyhmille.

Perustetaan uusi ihmisoikeusasiantuntijan tehtävä ja rekrytoidaan siihen työntekijä. Ihmisoikeusasiantuntija valmistelee ja toteuttaa Setan yhteiskunnallista vaikuttamistyötä yhteistyössä pääsihteerin kanssa.

Valmistellaan Setalle uusi poliittinen strategia, joka astuu voimaan vuoden 2014 alusta.

Uudistetaan Setan yhteisöilme, johon kuuluvat muun muassa järjestön logo, fontti sekä painotuotteiden, verkkosivujen ja muun materiaalin ilme. Tuotetaan Setalle uusi yleisesite sekä roll up -kuvateline. Oteetaan henkilökunnasta ja hallituksen jäsenistä pressikuvat.

Teetetään opinnäytetyönä selvitys Setan tunnettuudesta ja nykyimagosta. Laaditaan kriisiviestintäsuunnitelma. Kehitetään syksyllä 2012 pilotoitua säännöllisesti ilmestyvää uutiskirjettä.

Tuotetaan verkkosivuille osio jäsenjärjestölle paikallisen vaikuttamisen ja järjestötyön tueksi. Tuodaan verkkosivuilla selkeästi esiin Setan ja sen jäsenjärjestöjen jäseneksi liittyminen sekä lahjoittaminen.

Nostetaan kohdennetulla markkinoinnilla Setan Fa-

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Vuoden aikana uudistettiin Setan poliittinen strategia. Strategian valmistelu toteutettiin osallistavasti koko hltiq-kenttää kuullen. Ehdotuksia Setan poliittisiksi tavoitteiksi pystyi esittämään valtuuston kokouksen yhteydessä, avoimessa verkkokyselyssä sekä lausun- tokierroksella ja edustajakokouksessa.

Vuoden 2012 lopulla kokoontunut Setan edustajako- kous päätti olla valitsematta vuodelle 2013 erillistä viestinnän pääteemaa. Vuoden aikana nostettiin erityisesti esiin tasa-arvoinen avioliittolaki, Venäjän ihmisoikeustilanne ja translain epäkohdat. Me- dianäkyvyyttä saivat myös muun muassa ”eheyty- toimintaan” kohdistettu kritiikki sekä nuoriso- ja vanhuushankkeet.

Setan viestintä palveli laajasti kotimaista mediakent- tää. Setan opas toimittajille toimi hltiq-teemoista kirjoittavien toimittajien ja muiden tahojen tukena. Setan uusille verkkosivuille luotiin Medialle-sivut. Tilaisuutta toimittajille ei järjestetty ulkoasu- ja verk- kosivu-uudistuksen vaatiman ajan vuoksi.

Setan hallituksen jäsenet kirjoittivat ajankohtaisista teemoista vuorollaan Setan blogissa.

Setan ja Transtukipisteen yhteisöilme uudistettiin vuoden aikana. Uudistuksen toteutti suunnittelutoi- misto Musta Design graafikko Tomi Tallqvistin joh- dolla. Ilmeen mukaisesti uudistettiin verkkosivut, esitteiden ilmeet, käyntikortit, asiakirjapohjat, esitys- kalvot ja muita materiaaleja. Ilmeeseen kuuluivat Se- tan ja Transtukipisteen uudet tunnukset sekä juhla- vuositunnukset, värimaailmat ja painotuotteiden ul- koasu. Ulkoasu-uudistuksen yhteydessä keskusteltiin laajasti myös Setan yhteisöviestinnästä ja vahvistet- tiin ydinviestejä.

cebook-sivun tykkääjämäärää 2000:lla.

Lisätään kahdensuuntaista yhteydenpitoa tiedottajan ja jäsenjärjestöjen viestinnästä vastaavien välillä.

Setan vaikuttamisviestintä on ennakoitua, teemoitettua ja saa aikaan liikehdintää aina verkosta virastoihin.

Valitaan yksi vaikuttamisviestinnän pääteema ja kaksi alateemaa, joita pidetään erityisesti esillä keskustelutilaisuuksissa, mielipidekirjoituksissa ja kampanjoinnissa.

Järjestetään yleinen tiedotustilaisuus Setan ajankohtaisista poliittisista tavoitteista toimittajille.

Levitetään luottamushenkilöille, jäsenjärjestöille ja työntekijöille ohjetta haastateltavana olemisesta.

Tehdään Setan tilaisuuksista mahdollisuuksien mukaan suorat videolähetykset laajemman yleisön saavuttamiseksi.

Vuoden aikana tuotettiin kolme erilaista postikorttia Setan yleismateriaaliksi, kaksi erinäköistä roll up -kuvatelinettä, esite Setan koulutuspalveluista sekä Rakkaus on rakkautta -esitteen ilmettä ja sisältöä. Muun muassa Setan Opas toimittajille, lasten oikeudet -esite ja Setan vapaaehtoisouluttajien materiaali uudistettiin uuden ilmeen mukaisiksi.

Jäsenjärjestöiden paikallista vaikuttamista ja järjestötyötä tuettiin luomalla verkkosivuille useita uusia sivuja, joilla esiteltiin Setan vaikuttamistyötä ja järjestöpalveluita. Jäseneksi liittyminen ja lahjoittaminen nostettiin uusilla sivuilla paremmin esiin.

Setan Facebook-sivun seuraajajämäärä oli vuoden lopulla 14250, joten seuraajamäärä kasvoi vuodessa reilulla 3000:lla. Levinneimpiä Facebook-sivun kautta jaettuja sisältöjä olivat Setan kommentit MeNaiset-lehden juttuun ”eheytyneestä” homomiehestä sekä Venäjä-vaikuttamiseen liittyvät sisällöt. Myös avio-
liittolakiin liittyviä sisältöjä jaettiin paljon.

Yhteydenpitoa jäsenjärjestöihin lisättiin luomalla Setaviestintä-ryhmä Facebookiin. Ryhmässä oli vuoden lopulla 66 pääasiassa jäsenjärjestöjen toimijaa ja työntekijää.

Ohjetta ”Kun tapaat toimittajan” jaettiin luottamushenkilöille ja muille toimijoille. Ohjetta päivitettiin ja teemasta järjestettiin workshop edustajakokouksen yhteydessä.

Henkilökunnan ja puheenjohtajiston pressikuvat otettiin loppuvuodesta.

Hyvinvoiva sateenkaarinuori -seminaaria sekä TransHelsingin tilaisuuksia oli mahdollista seurata suoratoistolla verkossa.

Uutiskirjettä kehitettiin uuden ilmeen mukaiseksi. Yksittäisiä uutiskirjeen tilaajia oli vuoden lopulla 185. Uutiskirje lähetettiin tilaajien lisäksi sidosryhmille, jäsenjärjestöille ja kannatusjäsenille sekä jaettiin verkossa luettavana pdf-tiedostona.

Loppuvuodesta aloitettiin yhteistyö valokuvaaja Aleksi Rinta-Kauppilan kanssa. Tavoitteena oli kuvata Setalle sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuutta kuvastavia valokuvia materiaalipankkiin. Yhteistyö jatkuu vuonna 2014.

Seta pystyi seuraamaan erään kannatusjäsenjärjestön kanssa tehtävän yhteistyön kautta systemaattisesti verkkomedioiden mediaosumia syksystä alkaen.

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Politiikkavaliokunta, transpoliittinen valiokunta ja kansainvälinen työryhmä toimivat aktiivisesti ja tukevat Setan vaikuttamistyötä. Nuorten näkyvyys ja vaikuttavuus Setassa lisääntyy. Valiokunnat ja työryhmä nimetään heti vuoden alussa ja niiden työ organisoidaan tarkoituksenmukaisesti.

Perustetaan koulutusvaliokunta. Nuorisotoimikunta toimii nuorisotyön viiteryhmänä ja kontaktipintana eri puolilla Suomea. Nuoria kannustetaan aktiivisesti mukaan myös Setan ja sen jäsenjärjestöjen muihin luottamuselimiin.

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Kansainvälisten asioiden työryhmä toimi aktiivisesti. Se valmisteli Setan lausuntoja ulkoministeriölle ja eri elimille. Keskeinen vaikuttamistyön kohde oli ulkoministeriön ihmisoikeusstrategia. Työryhmä nimettiin kutsumenettelyllä.

Transpoliittinen valiokunta osallistui Setan vaikuttamistyöhön muun muassa translain ja tasa-arvolain osalta. Valiokunta järjesti Helsinki Prideen keskustelutalouden ja osallistui TransHelsingin toteuttamiseen. Valiokuntaan oli avoin haku.

Puoluepoliittisten sidosryhmien edustajista koostunut politiikkavaliokunta kokoontui kaksi kertaa. Valiokunnan tehtävää haluttiin arvioida uudestaan ja siksi sitä ei hyödynnetty vuoden aikana aktiivisesti.

Koulutusvaliokunta osallistui Setan koulutuspoliittiseen vaikuttamistoimintaan, kuten vaikuttamiseen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Valiokunta nimettiin kutsumenettelyllä.

Nuorisotoimikunta toimi nuorisotyön viiteryhmänä ja ideoi Setan nuorisopoliittista ja muuta nuorten hyvinvointiin liittyvää vaikuttamistyötä. Toimikuntaan oli avoin haku.

Henkilöstön työn tuki

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:

Setan työntekijöiden työhyvinvointi ja työssä jaksaminen toteutuvat hyvin. Työntekijöiden taidot ja tiedot kehittyvät. Työntekijöillä on hyvät työskentelyedellytykset.

Työntekijöille järjestetään työntekijäpäivät, joihin kutsutaan myös jäsenjärjestöjen työntekijät.

Työntekijät osallistuvat taitojaan ja tietojaan tukeviin koulutuksiin.

Seta tarjoaa työntekijöille näiden työnsä tueksi tarvitsemat palvelut tehokkaasti. Työntekijöillä on sopivat ja riittävät työvälineet.

Työaikaohjeistus ja työajanseuranta ovat selkeät ja tarkoituksenmukaiset.

Työntekijöillä on tarvittaessa mahdollisuus työnohjaukseen.

Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:

Kesäkuussa järjestettiin Setan ja sen jäsenjärjestöjen työntekijöille suunnattu työntekijäpäivä, jonka teemanäkökulma oli voimaantumisen ja työn ja tunteiden kohtaaminen. Osa ohjelmasta oli yhteisöllistä yhdessäoloa. Työntekijäpäivään osallistui 8 Setan työntekijää ja 7 jäsenjärjestöjen työntekijää.

Transtukipisteen johtava sosiaalityöntekijä opiskeli dialogista ja voimavarakeskeistä perheterapiaa 14 seminaaripäivää ja tämä sekä kehitti Transtukipisteen asiakaspalvelun laatua että edisti työntekijän jaksamista ja työhyvinvointia.

Työntekijät osallistui vuoden aikana ulkopuolisten toimijoiden, kuten SOSTEn, RAY:n ja Allianssin tarjoamiin koulutuksiin ja vertaistapaamisiin.

Toimistotilojen pelisääntöihin ja siisteyteen kiinnitettiin huomiota. Toimiston kokoustilat ja aulatilat nimettiin: suuren ryhmätilan nimeksi tuli Vinotila, kir-

<p><i>Setan koulutustoiminta toteuttaa Setan ja sen jäsenjärjestöjen kouluttaville työntekijöille koulutustilaisuuksia noin kerran kuukaudessa. Koulutuksissa käsitellään erilaisia kouluttamiseen, sen suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyviä teemoja.</i></p>	<p>jastohuoneen nimeksi tuli Tove Jansson ja aulan nimeksi Tom of Finland.</p> <p>Koulutusteematiimi kokoontui suunnitellusti. Käsitellyjä aiheita olivat muun muassa normikriittisyys sekä sosiaali- ja terveysalan koulutusten laatukriteerit.</p> <p>Työntekijöillä oli tarpeen mukaan mahdollisuus yksilötyönohjaukseen.</p> <p>Transtukipisteen työntekijät saivat sekä ryhmä- että yksilötyönohjausta säännöllisesti.</p> <p>Henkilöstön tukena toimi vuoden aikana viisi korkeakouluharjoittelijaa ja yksi suomen kielen opiskelija. Harjoittelun suoritti Transtukipisteellä kaksi sosiaalialan amk-opiskelijaa, nuorisotyön koordinaattorin ohjauksessa yhteisöpedagogiopiskelija ja Yhdenvertainen vanhuus -projektissa yksi geronomiopiskelija ja sosiologian pääaineopiskelija.</p> <p>Vuoden aikana työntekijät järjestäytyivät työhuonekunnaksi.</p>
<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Setalla on menettelytavat työsuojelun edistämiseksi, häirintätilanteisiin puuttumiseksi ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.</p> <p><i>Työsuojelun toimintaohjelma ja muita sisäisiä ohjeistuksia päivitetään tarvittaessa.</i></p> <p><i>Yhdenvertaisuussuunnitelma viimeistellään ja jalkautetaan organisaatiossa.</i></p> <p><i>Jäsenjärjestöille järjestetään yhdenvertaisuuskoulutus yhdenvertaisuussuunnitelman pohjalta.</i></p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Yhdenvertaisuussuunnitelman tekemistä jatkettiin. Koulutusta jäsenjärjestöille ei järjestetty vielä, koska yhdenvertaisuussuunnitelman valmistuminen siirtyi vuodelle 2014.</p>

Rahoitus ja varainhankinta

<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Setan varainhankinta ja rahoitus kehittyvät myönteisesti ja uusia rahoitusmuotoja löytyy.</p> <p><i>Etsitään uusia avustustahoja ja uusia väyliä varainhankinnan kehittämiseen.</i></p> <p><i>Uusia lahjoitusmuotoja mainostetaan aktiivisesti. Testamenttilahjoituksista tehdään esite.</i></p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Setan verkkosivujen ja yhteisöilmeneen hinnasta osa oli pro bono -työtä. Seta tapasi markkinointitoimisto Ivalon edustajia, jotka tarjoutuivat toteuttamaan Setalle kampanjan pro bono.</p> <p>Seta haki joulukuussa avustusta Työväen Sivistysrahastolta juhluvuoden tapahtumien järjestämiseen.</p> <p>Seta keräsi keräyslupan turvin lahjoituksia itselleen ja</p>
---	---

<p><i>Seta pitää aktiivisesti yhteyttä rahoittajiinsa ja seuraa näiden linjauksia. Seta on Raha-automaattiyhdistyksen jäsen.</i></p>	<p>jäsenjärjestöilleen. Seta keräsi rahaa ihmisoikeustyönsä puitteissa ensimmäistä kertaa myös ulkopuoliselle taholle eli venäläisille hlbtq-järjestöille Rakur-sille, Maximumille ja Vyhodille.</p> <p>Seta oli Raha-automaattiyhdistyksen jäsen. Raha-automaattiyhdistyksen valmistelijoihin ja tarkastajiin pidettiin aktiivisesti yhteyttä. Raha-automaattiyhdistyksen edustajat vierailivat Setassa alkusyksyllä.</p>
--	--

4.2 Toiminta palvelee hyvin seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien yhteisöä

Toiminnan dokumentointi

<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Setan sekä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämän ja toiminnan historiaa Suomessa kerätään, tallennetaan ja järjestetään ja siitä tiedotetaan.</p> <p><i>Jatketaan historiaprojektia, jonka tavoitteena on Setan toimintaa ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kokemuksia Suomessa käsittelevän muistitietoineiston julkistus Setan 40-vuotisjuhlavuonna 2014. Projektin osana viedään vuonna 2012 aloitettu Setan arkiston järjestäminen loppuun ja digitoidaan mahdollisuuksien mukaan osa arkistosta. Muistitiedon keruu toteutetaan vuonna 2013 yhteistyössä Työväen arkiston kanssa, mikäli tarkoitukseen saadaan ulkopuolinen rahoitus.</i></p> <p><i>Perustetaan työryhmä suunnittelemaan Setan 40-vuotisjuhlavuoden (2014) ohjelmaa ja juhlavuoden toimintojen rahoitusta.</i></p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Setan materiaalia säilytettiin Työväen arkistossa.</p> <p>Setan juhlavuoden ohjelman suunnittelua varten järjestettiin kaksi kokousta, joista ensimmäinen Setan historiaa tunteville toimijoille ja toinen jäsenjärjestöille. Juhlavuoden toteutusta varten haettiin rahaa.</p> <p>Työväen arkiston kanssa haettua rahoitusta muistitietokeruuseen ei saatu.</p> <p>Seta, Psyke, Extaasi, Mummolaakso ja Suomen queer-tutkimuksen seura muistivat Psyken pitkäaikaista aktiivia ja Sirkkan tanssien perustajaa Sirkka Vähä-ahoa (1924-2013) siunaustilaisuudessa Helsingissä 27.4. Seta ja Yhdenvertainen vanhuus -projekti edistivät Vähä-ahon elämäntyön noteeraamista mediassa.</p>
--	--

Toiminnan tavoitavuus ja houkuttelevuus

<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Jäsenjärjestön jäsenyys Setassa koetaan hyödylliseksi ja positiiviseksi. Seta ja jäsenjärjestöt tekevät yhteistyötä.</p> <p><i>Järjestetään puheenjohtajatapaaminen ja kolme jäsenjärjestötapaamista, joista kaksi valtuuston ja edustajakokouksen yhteydessä.</i></p> <p><i>Hallitus pitää aktiivisesti yhteyttä jäsenjärjestöihin muun muassa kummitoiminnan kautta. Seta tukee</i></p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Vuoden aikana järjestettiin puheenjohtajatapaaminen sekä kolme muuta jäsenjärjestötapaamista, jotka tapahtuivat valtuuston kokouksen yhteydessä, jäsenjärjestöpiknikillä ja edustajakokouksen yhteydessä. Puheenjohtajatapaamisessa käsiteltiin Setan poliittista strategiaa sekä tarjottiin katsaus ajankohtaisiin laki-hankkeisiin ja muuhun Setan ja jäsenjärjestöjen vaikuttamistyöhön.</p> <p>Setan edustajia osallistui näkyvästi jäsenjärjestöjen</p>
--	--

<p><i>aktiivisesti jäsenjärjestöjensä toimintaa tiedotuksella, jäsenjärjestövierailuilla sekä Setan työntekijöiden ammatillisella tuella. Seta neuvoo jäsenjärjestöjä järjestöissä ja talousasioissa.</i></p> <p><i>Setan koulutustoiminta järjestää koulutusta jäsenjärjestöille heidän toimintaansa tukevista teemoista yhteistyössä KSL-opintokeskuksen kanssa. Seta tukee erityisesti uusien jäsenjärjestöjen koulutustoiminnan aloittamista ja vahvistamista.</i></p>	<p>tapahtumiin, kuten Arctic Prideen, Hohtoon, Pirkanmaan Prideen, Helsinki Prideen ja Pori Prideen. Lisäksi Seta osallistui hltiq-yhteisöllisistä tapahtumista muun muassa Mäntymäki Prideen.</p> <p>Hallituksesta nimettiin kaikille jäsenjärjestöille kummit, jotka pitivät yhteyttä jäsenjärjestöihin. Jäsenjärjestöjen kuulumisia kerrottiin hallituksen kokouksissa.</p> <p>Edustajakokous pidettiin kaksipäiväisenä. Kokouksen yhteydessä pidettiin työpajoja monesta teemasta.</p> <p>Työntekijät ja hallituksen jäsenet tukivat jäsenjärjestöjä yhdistysasioihin, jäsenyyskriteereihin, varainhankintaan, ryhmänohjaukseen, kouluvierailuihin ja tiedotukseen sekä eri asiantuntija-aiheisiin, kuten sukupuolen moninaisuuteen ja hltiq-ihmisten ikääntymiseen liittyvissä kysymyksissä.</p> <p>Lähes kaikki Setan koulutustoiminnan koulutukset ja kurssit toteutettiin yhteistyössä KSL Opintokeskuksen kanssa.</p>
<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Jäsenistö kokee Setan nykyaikaisena ja helposti osallistuttavana järjestönä. Seta pystyy houkuttelemaan mukaan uusia toimijoita. Setan luottamustehtäviin on paljon ehdokkaita.</p> <p><i>Valtuusto perustaa vaalivaliokunnan. Vaalivaliokunta tiedottaa aktiivisesti mahdollisuudesta asettua ehdolle hallitukseen. Hallituksen asettamiin valiokuntiin ja työryhmiin järjestetään mahdollisuuksien mukaan avoin haku, jossa hyödynnetään sosiaalista mediaa.</i></p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Valtuusto perusti vaalivaliokunnan, joka tiedotti suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi mahdollisuudesta asettua ehdolle Setan luottamustehtäviin. Hallitusehdokkaita oli ennätysmäärä.</p> <p>Avoin haku avattiin nuorisotoimikuntaan, kansainväliseen työryhmään ja transpoliittiseen valiokuntaan vuoden 2013 lopulla vuotta 2014 varten.</p> <p>Seta toteutti Suomessa asuville venäjänkielisille hltiq-ihmisille kyselyn näiden elämäntilanteesta, tarpeista ja toiveista hltiq-yhteisön toiminnalle. Kyselyn toteutti venäjänkielinen harjoittelija. Kyselystä ja sen tuloksista tiedotettiin Setan verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavissa myös venäjäksi.</p>
<p>Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:</p> <p>Setan kannatusjäsenien määrä kasvaa. Nykyiset kannatusjäsenet kokevat kannatusjäsenyyden tärkeäksi ja ovat sitoutuneet Setan tukemiseen.</p> <p><i>Kannatusjäsenyydestä kerrotaan aktiivisesti kumppanijärjestöille. Kannatusjäsenyyttä markkinoidaan myös yksityishenkilöille. Kannatusjäsenille suunnattua tiedotusta lisätään.</i></p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:</p> <p>Kannatusjäsenille lähetettiin Setan tiedotteet sekä uutiskirje. Uudeksi kannatusjäseneksi hyväksyttiin Aalto-yliopiston ylioppilaskunta (AYY) ja Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK ry. Kannatusjäsenien kanssa toteutettiin koulutus- ja vaikuttamisyhteistyötä.</p>

Asiakaslähtöisyys

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:	Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:
<p>Setan palvelutarjonta perustuu palveluja käyttävien tarpeisiin ja toiveisiin.</p> <p><i>Seta hyödyntää jäsenjärjestöille suunnatussa toiminnassa ja palveluissa jäsenjärjestöjen antamaa palautetta ja toiveita.</i></p> <p><i>Jäsenjärjestöille suunnattu koulutustoiminta arvioidaan ja arvioinnin tuloksia hyödynnetään koulutuksen kehittämisessä.</i></p> <p><i>Transtukipiste kerää säännöllisesti asiakaspalautetta ja huomioi kysynnän ja palautteen palvelujen ja toimintamuotojen kehittämisessä. Toiminnasta tiedottamista sosiaalisen median avulla kehitetään edelleen.</i></p>	<p>Setan järjestämistä koulutuksista on pyydetty järjestelmällisesti kirjallista palautetta osallistujilta. Seta keräsi jäsenjärjestöiltä palautetta kouluttajakoulutuksissa, työntekijäpäivillä, valtuuston kokouksessa sekä edustajakokouksessa. Palautetta on hyödynnetty toiminnan kehittämiseksi.</p> <p>Transtukipiste kehitti työtapoja ja palveluita asiakas- ja yhteisöpalautetta hyödyntäen. Palautetta kerättiin Voimavaraleirillä ja TransHelsinki-tapahtumissa. Suullista palautetta kerättiin ryhmätoimintaan osallistuneilta, vapaaehtoisilta ja aktivisteilta. Palaute vaikutti muun muassa teemakeskusteluiden sisältöihin.</p>

Tuki jäsenjärjestöille

Tavoite ja suunnitellut toimenpiteet:	Toteutuneet toimenpiteet, tulokset ja vaikutukset:
<p>Seta tukee jäsenjärjestöjä taloudellisesti selkeällä ja oikeudenmukaisella jäsenjärjestöavustusjärjestelmällä. Jäsenjärjestöjen toiminnan laajuus ja tulokset saadaan entistä paremmin näkyviin myös Setan ulkopuolelle. Setan jäsenjärjestöjen vaikuttamistyön osaaminen vahvistuu.</p> <p><i>Seta myöntää RAY:n yleisavustuksesta avustuksia jäsenjärjestöjen toimintaan. Avustusjaossa sovelletaan vuonna 2012 käyttöön otettuja kriteerejä. Kriteerien toimivuutta arvioidaan.</i></p> <p><i>Jäsenjärjestöavustusten yhteydessä kerätään tietoa jäsenjärjestöjen toiminnasta. Osana Setan viestintää kerrotaan myös jäsenjärjestöjen toiminnasta. Tuetaan jäsenjärjestöjen vaikuttamistyötä koulutuksella.</i></p>	<p>Seta myönsi jäsenjärjestöavustusta 17 hakeneelle järjestölle 61 000 euroa. Uusia avustuksen saajia oli kaksi. Pääosa avustuksesta myönnettiin 2012 käyttöön otettujen avustuskriteerien nojalla järjestöjen toiminnan laajuuden, tavoittavuuden ja työntekijöiden työtuntien mukaan. Osa avustuksesta oli harkinnanvaraista tukea erityisiin projekteihin. Näitä olivat HeSetan ammatillisesti ohjatut englanninkieliset ryhmätapaamiset alle 3 vuotta Suomessa asuneille ulkomaalaisille, Hobileksen Hohto-tapahtuma Joensuu, Oulun Setan hallitustoiminnan tehostaminen yhteistyössä Rovaniemen Setan kanssa, Pirkanmaan Setan 40-vuotisjuhlallisuuDET sekä Rovaniemen Setan Artic Pride -tapahtuma ja Ota selvää -lehden uusintapainos.</p> <p>Jäsenjärjestöjen vaikuttamistyötä tuettiin edustajakokouksen yhteydessä järjestettyjen koulutusten kautta ja tiedotusmateriaalilla.</p> <p>Jäsenjärjestöjen toiminnasta tiedotettiin osana Setan tiedotusta. Uusille verkkosivuille tuotettiin tapahtumakalenteri, jossa näkyy selkeämmin jäsenjärjestöjen oma toiminta.</p>